

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อนุมัติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๓
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๙
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	๑๓
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล	๒๖
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๔๐
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๔๓
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๔
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร	๔๘
ภาคผนวก ก	
คำอธิบายรายวิชา	๕๐
ภาคผนวก ข	
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร	๕๗
ภาคผนวก ค	
ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง	๘๐
ภาคผนวก ง	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	๑๑๖
ภาคผนวก จ	
ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร	๑๒๔

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism Program

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.ด.
ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Doctor of Buddhism Program
ชื่อย่อ (อังกฤษ) : D.B.

๓. วิชาเอกหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตร

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมาจัดให้มีหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ขึ้นมาเพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสนาของตนและศาสนาต่างๆ ของบุคคลอื่นๆ ทั้งในด้านวิชาการ ทฤษฎี หรือองค์ความรู้ ด้วยการใช้ศาสตร์หลากหลายสาขาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านการปฏิบัติการด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม จัดการสัมมนาสนทนา สร้างสัมพันธ์ภาพทางศาสนาอันจักก่อให้เกิดความเข้าใจกันด้วยดี เปิดพื้นที่กิจกรรมเชิงสังคม พหุวัฒนธรรมศาสนาให้มากขึ้น ลดปัญหาความหวาดระแวง ขจัดความขัดแย้ง และอคติทางใจ ร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้เกิดสันติสุขอย่างยั่งยืนตลอดไป

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

๔.๑ หลักสูตรแบบ ๑.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต
๔.๒ หลักสูตรแบบ ๒.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ
หลักสูตรระดับปริญญาเอก

๕.๒ ภาษาที่ใช้
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๕.๓ การรับเข้าศึกษา
รับนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างประเทศ

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๖. สถานภาพของหลักสูตร

๑) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๒) กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๓) สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖

๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

๘.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรพระพุทธศาสนาและปรัชญา ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

๘.๒ นักวิชาการด้านการศึกษาและพระพุทธศาสนา

๘.๓ นักวิจัยทางพระพุทธศาสนา

๘.๔ ที่ปรึกษาทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนเช่น ราชบัณฑิต นักเจรจา เป็นต้น

๘.๕ นักพัฒนาสังคม เช่น วิปัสสนาจารย์ วิทยากรอบรมคุณธรรมจริยธรรม

๘.๖ นักวิชาการอิสระ

๘.๗ นักพัฒนาด้านกิจการคณะสงฆ์ เช่น พระสังฆาธิการ

๘.๘ ประกอบอาชีพเดิมของตน เช่น แพทย์ นักธุรกิจ โดยนำแนวคิดและกระบวนการทางพระพุทธศาสนาไปสร้างความเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพนั้นๆ

๙. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	เสฐียร ทังทองมะดัน ID: ๓ ๓๐๒๒ ๐๐๑๒๘ XX X	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (สันสกฤต) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ. ๙ บ.ศ. ๙	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองบาลีสนามหลวง กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๖ ๒๕๔๓ ๒๕๔๑ ๒๕๓๙ ๒๕๖๔
อาจารย์	พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ (โกวิท อภิ บุญญ) เมฆขุนทด ID: ๓ ๓๐๐๘ ๐๐๓๔๖ XX X	Ph.D. (Pali & Theravada Buddhism) M.A. (Ancient Indian & Asian Studies) B.A. (Pali)	Sampuranand Sanskrit University, India Magadh University, India Nava Nalanda Mahavihara University, India	๒๕๕๐ ๒๕๔๕ ๒๕๔๒
อาจารย์	ฉริศา ไซอ่ำเอี่ยม ID: ๓ ๑๐๐๕ ๐๒๓๗๕ XX X	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๗ ๒๕๕๕ ๒๕๕๕

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ตั้ง : ๔๑๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาหลักสูตรจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้ประเทศไทยได้ทรัพยากรบุคคลที่ตรงกับความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เติบโตท่ามกลางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF:HED) โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนสอน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ให้การศึกษเป็นเครื่องมือกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมืองที่มีความรักชาติ พระพุทธศาสนาและพระมหากษัตริย์ รู้รักสามัคคี มีจิตอาสา มีทักษะการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในยุค Digital Disruption และมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามนวัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย สามารถนำเทคโนโลยีมาพัฒนาชีวิตตนและสังคม เพิ่มโอกาสและสร้างคุณค่าชีวิตให้เกิดสังคมอุดมปัญญา พร้อมพัฒนาแบบองค์รวมด้วยความเข้าใจชีวิตและโลกตามหลักพระพุทธศาสนา โดยผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอาจารย์สอน นักวิชาการ นักการศึกษา ใน

สถาบันการศึกษา นักวิจัย นักคิด นักเขียน วิทยากร ที่ปรึกษาองค์กร เป็นหลักสูตรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR- Corporate Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ภายใต้บริบทสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายมิติทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนโยบายภาครัฐซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพและความสามารถ พร้อมแข่งขันในเวทีโลกความท้าทายทางเศรษฐกิจและสังคมโลก การปฏิวัติดิจิทัล(Digital Revolution) การพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมผู้สูงอายุ ความเสมอภาค จิตสาธารณะ กระแสสังคมพหุวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่กระทรวงอุดมศึกษาจึงวางแผนนโยบายและกำหนดทิศทางการพัฒนาพลเมือง ของชาติแก่มหาวิทยาลัยในกำกับ มหาวิทยาลัยสงฆ์ในฐานะสถาบันการศึกษาจึงมีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตให้ได้ มาตรฐาน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนพัฒนาคนไทยตามพันธกิจของกระทรวง อุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยสงฆ์โครงสร้างหลักสูตรมีเนื้อหาสาระวัฒนธรรมที่สามารถนำมาบริหารจัดการและบูรณา การในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถตอบโจทย์สังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจของการพัฒนาตาม แผนชาติ และมหาวิทยาลัย คือ (๑) การสร้างพลเมืองที่มีคุณธรรม รักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ (๒) การ สร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถพลเมือง (๓) การนำหลักพุทธธรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการ จัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (๔) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าว จึงได้พัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้มี เนื้อหาวิชาที่สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อรองรับความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ คุณธรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น ในการผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นผู้รู้จริง และปฏิบัติได้ กระตุ้นให้เกิดการใช้ความรู้ความชัดเจนในการสร้างความเป็นเลิศทางพระพุทธศาสนา ประกอบกับ ปัจจุบันส่วนงานบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ บุคลากรสนับสนุน และสถานที่ที่สามารถรองรับการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาวิจัยด้าน พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ภาพรวมผลการประเมินผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต เพื่อปรับปรุง หลักสูตร พบว่า หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนมีทักษะด้าน การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี บัณฑิตจึงมีความสำคัญยิ่ง

เมื่อหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ครบ ๕ ปี บัณฑิตวิทยาลัย ได้ดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความทันสมัยและเป็นประโยชน์ ตอบสนองความต้องการ ของด้านความเป็นพลเมืองที่ดีมีศีลธรรมจริยธรรม และนโยบายของรัฐบาล โดยเน้นการจัดการศึกษาและการบูร

ณาการแนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ให้นิสิตมีทักษะการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ และสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ตลอดถึงศาสตร์สมัยใหม่ในเชิงลึก สามารถพัฒนาตนเองและสังคมอย่างยั่งยืนได้ เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของคนไทยในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ตามที่ปรัชญาของมหาวิทยาลัยหรือนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ไปพร้อมกับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เมื่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้กำหนดพันธกิจไว้เช่นนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต เพื่อพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความสามารถ แดกฉานด้านพระพุทธศาสนา อันจะนำไปสู่การผลิตงานวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ นอกจากนี้ ความรู้ความสามารถดังกล่าวจะทำให้ นิสิตเป็นผู้มีทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่คณะ การแก้ปัญหา การบริหารความเสี่ยง การคิดสร้างสรรค์ ตลอดถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ตามแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบ วินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวยอบอุ่น ตลอดจน เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงเล็งเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา แล้วนำเสนอส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเห็นชอบและดำเนินการในขั้นต่อไป

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างคณะ

มหาวิทยาลัยฯเป็นมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา มีการศึกษาพระพุทธศาสนาเป็นแกนหลัก คณะต่างๆ มีความสัมพันธ์ทั้งโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาการศึกษา การบริหารหลักสูตรได้มีการเชิญอาจารย์จากคณะพุทธศาสตร์ สังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ มาพัฒนาพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสม และเชิญบรรยายในรายวิชาที่เกี่ยวกับพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ และการประยุกต์พุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการด้านรัฐศาสตร์ จิตวิทยา ศาสนาเปรียบเทียบ และการบริหารการศึกษา

๑๓.๒ การบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ได้ตกลงและมีความร่วมมือกับหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ และหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา โดยเชิญคณาจารย์มาบรรยาย เชิญเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตร่วมกัน เช่น โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาความสำคัญของหลักสูตร

เชี่ยวชาญพุทธศาสตร์สร้างพุทธนวัตกรรม ชี้นำสังคมอุดมปัญญา

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่แสดงถึงความเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาตามปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ และประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมและพระพุทธศาสนาถือเป็นสถาบันหลักของประเทศไทย เป็นรากฐานวัฒนธรรมประเพณีของชาติ เป็นแหล่งหล่อหลอมจิตใจของประชาชน และพระพุทธศาสนาถือว่ามนุษย์เป็นผู้ที่สามารถพัฒนาจิตปัญญาให้เป็นคนประเสริฐได้ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าวเพื่อสร้างนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา สร้างนักวิจัยด้านพระพุทธศาสนา แสวงหาคำตอบความรู้ใหม่โดยมีพระพุทธศาสนาเป็นฐานคิดให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตดุษฎีบัณฑิตตามปรัชญาที่ตั้งไว้ จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๓.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในหลักพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถในการบูรณาการกับวิทยาการสมัยใหม่ที่หลากหลาย

๑.๓.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีทักษะการวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่ สร้างองค์ความรู้ใหม่และพุทธนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดถึงทักษะการสื่อสารผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๓.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและความกล้าหาญทางจริยธรรม ในการชี้นำสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีจิตสาธารณะและความมุ่งมั่นต่อยอดการเรียนรู้วิชาการพระพุทธศาสนาและพุทธนวัตกรรม ชี้นำสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้ มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่สกอ. กำหนดและสอดคล้องกับกรอบ แผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๓ (๒๕๖๕- ๒๕๗๐)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจาก หลักสูตรมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ - กำกับติดตามประเมินหลักสูตร อย่างสม่ำเสมอ -เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาวิพากษ์หลักสูตร เมื่อครบกำหนดการปรับปรุง 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมิน หลักสูตร <p>ตัวบ่งชี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโครงการปรับปรุง หลักสูตร - มีโครงการวิจัยการเรียน การสอน - มีการวิจัยสถาบัน - ฯลฯ
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการขององค์กร ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งคณะ สภ	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามความเปลี่ยนแปลงใน ความ ต้องการขององค์กรภาครัฐและ เอกชน รวมถึงคณะสภ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่ม ศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตหรือนายจ้างอย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลประเมินความ พึงพอใจของผู้เรียนต่อ ความรู้และความทันสมัย ของหลักสูตร - รายงานผลการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตหรือนายจ้าง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p>๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียน การสอน การวิจัยและการบริการวิชาการสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกคนโดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร การสอนรูปแบบต่างๆและการวัดผลประเมินผลทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียน การสอนให้ทำงานบริการวิชาการ แก่องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจากภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และงานวิจัยไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคมและคณะสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อ บุคลากร และอาจารย์ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการวิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและความบรรลุผลสำเร็จ - ใบรับรองวิชาชีพ (กรณีมีการส่งเข้าอบรม)

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

๑.๑.๑ จัดการศึกษาระบบทวิภาคโดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษา ปกติแต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ ทั้งนี้ อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์โดยกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๘ และข้อบังคับ กฏระเบียบ ประกาศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และบัณฑิตวิทยาลัย

๑.๑.๒ นิสิตแบบ ๑.๑ แบบ ๒.๑ ต้องสอบวัดคุณสมบัติสารนิพนธ์ โดยเสนอโครงร่างที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เพื่อขออนุมัติสอบสารนิพนธ์ พร้อมความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ส่วนระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่องการสอบวัดคุณสมบัติ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตและประกาศบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยเรื่องการสอบวัดคุณสมบัติระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๙

๑.๑.๓ นิสิตแบบ ๑.๑ แบบ ๒.๑ ต้องสอบวัดคุณสมบัติด้านบทความวิชาการ ๑ เรื่อง และบทวิจารณ์หนังสือ ๑ เรื่อง ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยเรื่องการสอบวัดคุณสมบัติระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๙

๑.๑.๔ นิสิตแบบ ๑.๑ แบบ ๒.๑ ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษจากสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (LIMCU) หรือสถาบันภาษาอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด และเลือกสอบภาษาต่างประเทศอีก ๑ ภาษาคือ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน หรือภาษาฝรั่งเศส นิสิตชาวต่างประเทศที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ สามารถเลือกสอบภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศได้

๑.๑.๕ นิสิตแบบ ๑.๑ ต้องศึกษารายวิชาเพิ่มเติมที่ไม่นับหน่วยกิต ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย และมีสิทธิเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว แบบ ๒.๑ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต มีสิทธิเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์

๑.๑.๖ ระบบการศึกษาในเรื่องอื่นๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาใช้โดยอนุโลม

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคการศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ โดยกำหนดระยะเวลาและระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือขึ้นอยู่กับมติการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

แบ่งเป็นภาคการศึกษาดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑ เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ ๒ เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน (ถ้ามี) เดือนเมษายน - เดือนพฤษภาคม

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนดว่าด้วยคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๒.๒.๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๒.๒.๓ มีผลการสอบวัดผลความรู้ด้านภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ

๒.๒.๔ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า และกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา - ขาดทักษะการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ - ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ - ขาดทักษะการใช้ภาษาบาลี - ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพระไตรปิฎกและพระพุทธศาสนา - ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนโครงการวิจัย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และโครงร่างสารนิพนธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดบรรยายความรู้พื้นฐานด้านพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน - จัดอบรมเสริมความรู้ด้านการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ - จัดอบรมส่งเสริมความรู้ด้านภาษาอังกฤษและภาษาบาลี - จัดโครงการอบรมพิเศษเกี่ยวกับการเขียนโครงร่างการวิจัยและการจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการเขียนงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา - จัดให้มีการบริการความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นพระไตรปิฎกและอรรถกถาแก่นิสิต นอกเวลาเรียน

๒.๕ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

๒.๕.๑ แผนการรับนิสิต แบบ ๑.๑

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต (รูป/คน)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ชั้นปีที่ ๑	๕	๕	๕	๕	๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๕	๕	๕	๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๕	๕	๕
รวม	๕	๑๐	๑๕	๑๕	๑๕
จำนวนที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	๕	๕	๕

๒.๕.๒ แผนการรับนิสิต แบบ ๒.๑ (แบบ ๒)

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต (รูป/คน)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ชั้นปีที่ ๑	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๒๐	๒๐	๒๐
รวม	๒๐	๔๐	๖๐	๖๐	๖๐
จำนวนที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	๒๐	๒๐	๒๐

๒.๖ งบประมาณ (ตามแผน)

๒.๖.๑ งบประมาณรายรับ แบบ ๑.๑

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตใหม่	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐
ค่าลงทะเบียน	๕๔๐,๐๐๐	๙๖๗,๕๐๐	๙๖๗,๕๐๐	๙๖๗,๕๐๐	๙๖๗,๕๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๖๕๒,๕๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐

๒.๖.๒ งบประมาณรายรับ แบบ ๒.๑

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตใหม่	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๒,๑๖๐,๐๐๐	๓,๘๗๐,๐๐๐	๓,๘๗๐,๐๐๐	๓,๘๗๐,๐๐๐	๓,๘๗๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๒,๖๑๐,๐๐๐	๔,๓๒๐,๐๐๐	๔,๓๒๐,๐๐๐	๔,๓๒๐,๐๐๐	๔,๓๒๐,๐๐๐

หลักสูตรมีแผนรับนิสิตปีละ ๒๕ รูป/คน แต่ละคนมีค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียนเรียน และค่าธรรมเนียมอื่นๆ เฉลี่ยต่อปี คนละ ๘๐,๐๐๐ บาท

๒.๗ ระบบการศึกษา

แบบชั้นเรียนและตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน

- ไม่มี

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑ หลักสูตร

๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

๑) แบบ ๑.๑ นิสิตทำดุษฎีนิพนธ์ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒.๑ นิสิตลงทะเบียนรายวิชาและทำดุษฎีนิพนธ์ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็น ๒ แบบ คือ :-

๑) หลักสูตรแบบ ๑.๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำดุษฎีนิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ทำดุษฎีนิพนธ์จำนวน ๕๔ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตจำนวน ๔ รายวิชา โดยทั้งนี้ทางหลักสูตรอาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร

๒) หลักสูตรแบบ ๒.๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุษฎีนิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ทำดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต ศึกษารายวิชารวมไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต โดยทั้งนี้ทางหลักสูตร อาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร

โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

ตารางแสดงโครงสร้างหลักสูตรและรายละเอียดในแต่ละแผนการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตร/หมวดวิชา	แบบ ๑.๑	แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ		
๑.๑ นับหน่วยกิต	-	๖
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	(๖)
๒. หมวดวิชาเอก		
๒.๑ นับหน่วยกิต	-	๖
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	(๙)
๓. หมวดวิชาเลือก	-	๖
๔. ดุษฎีนิพนธ์	๕๔	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔	๕๔

หมายเหตุ : รายวิชาใน ( ) หมายถึงรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน แต่ไม่นับหน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชาในหลักสูตร

รหัสวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑. เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา
๒. เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงภาคการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

รายวิชาหลักสูตร แบบ ๑.๑

แบบ ๑.๑

(๑) วิชาบังคับ แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๓-๐-๖)

Advanced Research Methodology

๘๐๑ ๓๐๖ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Modern Sciences

(๒) วิชาเอก แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka

๘๐๑ ๑๐๒ สัมมนาหลักพุทธธรรม (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhamma

(๓) ดุษฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์ ๕๔ หน่วยกิต

Dissertation

รายวิชาหลักสูตร แบบ ๒.๑

(๑) วิชาบังคับ นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมอีก ๒ รายวิชา ดังนี้

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๓๐๖	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ Seminar on Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๐๗	สัมมนางานนิพนธ์และงานวิจัย Seminar on the Literary Works and Research	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๔	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง Advanced Research Methodology	(๓) (๒-๒-๖)
๘๐๑ ๑๐๓	พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ Buddhism and Reasoning and Hermeneutics	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเอก นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๖ หน่วยกิตและศึกษาวิชาที่กำหนดให้เพิ่มเติมอีก ๓ รายวิชา คือ

ก. วิชาเอกแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑	สัมมนาพระไตรปิฎก Seminar on the Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๑๐๒	สัมมนาหลักพุทธธรรม Seminar on Buddhama	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาเอกแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๐ ๓๐๖	วิปัสสนากรรมฐาน Insight Meditation	(๓) (๑-๔-๖)
๘๐๑ ๓๐๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่ Seminar on Buddhism and Modern Sciences	(๓) (๒-๒-๖)
๘๐๑ ๓๐๙	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา Information Technology for Buddhism	(๓) (๒-๒-๖)

(๓) วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๘๐๑ ๓๑๐	ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา Independent Study in Religious Studies	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๑	สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน Seminar on Buddhism and Sustainable Development	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๒	จิตรศึกษากับการปรึกษาเชิงพุทธ	๓ (๓-๐-๖)

	Buddhist Psychotherapy and Counseling	
๘๐๑ ๓๑๓	สัมมนาพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ Seminar on Buddhist Monks and Development of Well-being	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๔	สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๕	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม Seminar on Socially Engaged Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๖	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก Seminar on Abhidhamma Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๗	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ Seminar on Buddhism and Profession	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น Seminar on Buddhism and Local Literatures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๙	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น Seminar on Buddhism and Local Cultures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๐	สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม Seminar on Buddhism and Feminism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๑	พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย Buddhism in Thai Literatures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๒	สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน Seminar on Theravada Mahayana and Vajrayana Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๓	สัมมนาพุทธปรัชญา Seminar on Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๔	พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ Buddhism and Aged Society	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๐	พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน Buddhism and ASEAN Community	๓ (๓-๐-๖)

(๔) ดุษฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๔๐๐	ดุษฎีนิพนธ์ Dissertation	๓๖ หน่วยกิต
---------	-----------------------------	-------------

๓.๑.๔ แผนการศึกษา

๓.๑.๔.๑ แผนการศึกษา แบบ ๑.๑

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษาที่	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต (๖)				
	๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	(๓)	๒	๒	๖
	๘๐๑ ๓๐๖ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเอก ไม่นับหน่วยกิต (๓)				
๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก	(๓)	๓	๐	๖	
ดุษฎีนิพนธ์					
๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๖				
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๙)			

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษา ด้วย ตนเอง
๒	วิชาเอก ไม่นับหน่วยกิต (๓)				
	๘๐๑ ๑๐๒ สัมมนาหลักพุทธธรรม	(๓)	๓	๐	๖
	ดุษฎีนิพนธ์				
๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๖				
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๓	ดุษฎีนิพนธ์				
	๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๔	ดุขฎฐฎนฎพณฎ ๘๐๐ ๒๐๐ ดุขฎฐฎนฎพณฎ	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๕	ดุขฎฐฎนฎพณฎ ๘๐๐ ๒๐๐ ดุขฎฐฎนฎพณฎ	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๖	ดุขฎฐฎนฎพณฎ ๘๐๐ ๒๐๐ ดุขฎฐฎนฎพณฎ	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

๓.๑.๔.๒ แผนการศึกษา แบบ ๒.๑

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาเอกนับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๑๐๒ สัมมนาหลักพุทธธรรม	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต				
๘๐๑ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ	(๓)	๓	๐	๖	
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	วิชาบังคับ นับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๓๐๖ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	๓	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๓๐๗ สัมมนางานนิพนธ์และงานวิจัย	๓	๓	๐	๖
	วิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	(๓)	๒	๒	๖
วิชาเลือก					
Xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖	
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๓	วิชาเอก ไม่นับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๓๐๙ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา	(๓)	๒	๒	๖
	๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่	(๓)	๒	๒	๖
	๘๐๑ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)	๑	๔	๖
	วิชาเลือก				
Xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖	
ดุษฎีนิพนธ์					
๘๐๐ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๖				
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๙)			

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๔	ดุษฎีนิพนธ์				
	๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๖			

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๕	ดุษฎีนิพนธ์				
	๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๖	๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา ดูจากภาคผนวก ก

๓.๒ ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่งวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	เสฐียร ทังทองมะดัน ID: ๓ ๓๐๒๒ ๐๐๑๒๘ XX X	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (สันสกฤต) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ. ๙ ป.ศ. ๙	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองบาลีสนามหลวง กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๖ ๒๕๔๓ ๒๕๔๑ ๒๕๓๙ ๒๕๖๔
อาจารย์	พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ (โกวิท อภิ บุญโญ) เมฆขุนทด ID: ๓ ๓๐๐๘ ๐๐๓๔๖ XX X	Ph.D. (Pali & Theravada Buddhism) M.A. (Ancient Indian & Asian Studies) B.A. (Pali)	Sampuranand Sanskrit University, India Magadh University, India Nava Nalanda Mahavihara University, India	๒๕๕๐ ๒๕๔๕ ๒๕๔๒
อาจารย์	ฉริศา ไช้อ้าเอี่ยม ID: ๓ ๑๐๐๕ ๐๒๓๗๕ XX X	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๗ ๒๕๕๕ ๒๕๕๕
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาสุพร รกขิตธมโม (ปวงกลาง)	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (Linguistics) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Nagpur University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗ ๒๕๔๐ ๒๕๓๕
อาจารย์	เบญจมาศ สุวรรณวงศ์	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) รป.ม. (การจัดการสำหรับนักบริหาร) พย.บ. (พยาบาลศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๗ ๒๕๔๙ ๒๕๓๖
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระยุทธนา อธิจิตโต (พุลเพิ่ม)	Ph.D.(Philosophy) M.A.(Philosophy) พธ.บ.(ปรัชญา)	Banaras Hindu University, India Banaras Hindu University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓ ๒๕๔๗ ๒๕๔๕
อาจารย์	เกรียงไกร พินยารัก	พธ.ด. (ปรัชญา) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒ ๒๕๕๖ ๒๕๕๔

รองศาสตราจารย์	ประพันธ์ ศุภษร	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (ศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๐ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐
รองศาสตราจารย์	พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร (พรรณนา)	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๑ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาสุรศักดิ์ ปจจนตเสโน (ประจันตะเสน)	Ph.D. (Buddhist Studies) M.Phil. (Buddhist Studies) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา) พธ.บ. (บาลี-สันสกฤต)	University of Jammu, India University of Delhi, India มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๕ ๒๕๔๑ ๒๕๔๔ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐

หมายเหตุ : * อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๓.๒.๒ อาจารย์พิเศษ

ให้เป็นไปตามความเห็นชอบคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม

-ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำดุษฎีนิพนธ์

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

๕.๑.๑ นิสิตจะเสนอหัวข้อและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเลเบียนทำดุษฎีนิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๑.๒ คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับดุษฎีนิพนธ์

๕.๑.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบดุษฎีนิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนดได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำดุษฎีนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์ เงื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับดุษฎีนิพนธ์

๕.๑.๔ การเสนอหัวข้อและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ การลงทะเบียนดุษฎีนิพนธ์ การสอบดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับดุษฎีนิพนธ์

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ และหลักธรรมอย่างเป็นระบบ และมีหลักการ สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์ได้

๕.๓ ช่วงเวลา

แบบ ๑.๑ เริ่มทำดุษฎีนิพนธ์ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นต้นไป

แบบ ๒.๑ เริ่มทำดุษฎีนิพนธ์ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๕.๔ จำนวนหน่วยกิต

แบบ ๑.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๒.๑ จำนวน ๓๖ หน่วยกิต

๕.๕ การเตรียมการ

๕.๕.๑ ให้ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับการวิจัยทางพระพุทธศาสนา

๕.๕.๒ จัดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

๕.๕.๓ กำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา

๕.๕.๔ จัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และจัดให้มีคลินิก

วิทยานิพนธ์

๕.๕.๔ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ทั้งทางการบรรยายทางเอกสารและทางเว็บไซต์

๕.๖ กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ๒๕๕๘

๕.๖.๒ ในการสอบวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์โดยคณะกรรมการสอบ หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๕.๖.๓ มีการจัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทุกครั้ง

๕.๖.๔ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ได้ทันเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ทั้งนี้การขยายเวลาต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่านั้น

๕.๖.๕ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๕.๖.๖ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๕.๖.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบ

ประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. M – Morality มีมารยาททางกาย และวาจาที่เหมาะสมตามกาลเทศะ	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิริยามารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การพูด
๒. A – Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม	มีการส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
๓. H – Helpfulness มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระศาสนา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อทำงานเผยแผ่พระศาสนา โดยการให้ออกค่ายบัณฑิตอาสาพัฒนาชุมชน
๔. A – Ability มีความสามารถในการแก้ปัญหา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการแก้ปัญหาตนเองและสังคม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อนำไปสู่การคิดแก้ไขปัญหาที่ต่าง ๆ ตามหลักของแต่ละศาสนา
๕. C – Curiosity มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด	มีการส่งเสริมให้นิสิตเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด โดยมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
๖. H - Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมสังคมสงเคราะห์
๗. U – Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล	มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านศาสนาและสังคม
๘. L – Leadership มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	มีการส่งเสริมให้นิสิตวางตนเป็นแบบอย่างด้านจิตใจและปัญญา
๙. A – Aspiration มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม	มีการส่งเสริมให้นิสิตฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยการบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในในรายวิชาต่างๆ

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๑. ด้านคุณธรรมจริยธรรม		
ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>๑) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรมชัดเจนด้วยหลักฐานและจัดการกับปัญหาบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม</p> <p>๒) มีความประพฤติเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบต่อนตนเอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สามารถวินิจฉัยอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรมและชัดเจนด้วยหลักฐาน บนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผล</p> <p>๓) ยึดมั่นในจรรยาบรรณ มีความกล้าหาญทางวิชาการและวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มในการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของจรรยาบรรณ เพื่อการทบทวนและแก้ไขระเบียบวินัย และจรรยาบรรณด้วยความกระตือรือร้น</p> <p>๔) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ แสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำในที่ทำงาน ชุมชน และสังคม</p>	<p>๑.๑ จัดกิจกรรมเชิงวิชาการและภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นผู้มีน้ำใจเสียสละ อุทิศตนเพื่อพระศาสนาและสังคม</p> <p>๑.๒ ฝึกฝนให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม</p> <p>๑.๓ การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัยในตนเองและแก้ไขปัญหาของตนเองและสังคมได้</p> <p>๑.๔ ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม ด้านคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>๑.๑ ประเมินด้วยผลงานวิชาการ และการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>๑.๒ ประเมินด้วยแบบทดสอบด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และแบบวัดผล</p> <p>๑.๓ ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นทีม การทำงานวิจัย และการเข้าร่วมกิจกรรมในการใช้องค์ความรู้ทางการศึกษาทำประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>๑.๔ ผู้เรียนประเมินตนเองและประเมินโดยเพื่อนและอาจารย์ โดยใช้แบบประเมินและแบบวัดผล</p>
๒. ด้านความรู้		
ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
๑) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเชื่อมโยงหลักการทางพระพุทธศาสนา นิกายต่าง ๆ และวิทยาการสมัยใหม่	๒.๑ จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้น	๒.๑ ประเมินด้วยการสอบข้อเขียน ๒.๒ ประเมินด้วยการสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์

<p>๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการถ่ายทอดหลักการทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม</p> <p>๓) มีความรู้และความเข้าใจในเทคนิควิธีการค้นคว้าวิจัย และความท้าทายที่มีอยู่ การพัฒนาข้อสรุปทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป</p> <p>๔) มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ความรู้เชิงวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือพุทธนวัตกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และนานาชาติ</p>	<p>หลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง</p> <p>๒.๒ จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการศาสตร์สมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการด้านศาสนา</p> <p>๒.๓ จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่</p> <p>๒.๔ ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในคัมภีร์ของแต่ละศาสนาและนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม</p>	<p>๒.๓ ประเมินด้วยการนำเสนอรายงานและการทำงานเป็นทีม</p> <p>๒.๔ ประเมินด้วยการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์</p>
--	---	--

๓. ด้านทักษะทางปัญญา		
ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>๑) สามารถสร้างสร้งงานวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่</p> <p>๒) สามารถคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ ประเมินค่า คิตรีเริ่มสร้งสร้ง การบูรณาการแนวคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้งสร้งในระดับสูง</p> <p>๓) สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญเพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน สร้งองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ และพุทธนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา</p>	<p>๓.๑ ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>๓.๒ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติงานจริง</p> <p>๓.๓ เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้</p> <p>๓.๔ การอภิปรายกลุ่ม</p>	<p>๓.๑ วัดการแสดงออกทางการกระบวนการคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>๓.๒ วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓.๓ การนำเสนอผลงาน การอธิบาย การถามและตอบคำถาม</p> <p>๓.๔ การโต้ตอบสื่อสารกับผู้อื่น</p> <p>๓.๕ การอภิปรายกลุ่ม</p>

<p>๔) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะ และกระบวนการค้นคว้าอย่างเข้มข้น ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล</p>		
---	--	--

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

<p>ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ</p>	<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา</p>	<p>กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้</p>
<p>๑) มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ภาวะผู้นำและผู้ตามสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยหลักธรรมาภิบาล</p> <p>๒) สามารถเสริมสร้างแนวคิดแสดงออกอย่างสม่ำเสมอในการถ่ายทอดมุมมอง ทักษะ ความคิดเห็น ด้วยความเป็นอิสระตามหลักกาลยาณมิตร และด้วยความคิดริเริ่มในระดับสูงที่มีคุณค่าต่อสังคม</p> <p>๓) มีความสามารถในการทำความเข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมต่างวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้สภาพสังคมที่ซับซ้อน</p>	<p>๔.๑ การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>๔.๒ ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย</p> <p>๔.๓ ฝึกฝนการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และการวางตัวที่เหมาะสมตามกาลเทศะ</p> <p>๔.๔ ฝึกฝนการประสานงานกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา</p>	<p>๔.๑ สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง</p> <p>๔.๒ สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>๔.๓ สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงาน การทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม</p>

๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

<p>ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ</p>	<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา</p>	<p>กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้</p>
<p>๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหาเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆโดยเฉพาะ</p>	<p>๕.๑ จัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ได้ฝึกทักษะทั้งด้านการวิเคราะห์ การวิจารณ์</p> <p>๕.๒ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้</p>	<p>๕.๑ การทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์และวิจารณ์ทฤษฎีหรือแนวคิดใหม่ ๆ</p> <p>๕.๒ การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน</p>

<p>ทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี</p> <p>๒) สามารถสื่อสารองค์ความรู้พระพุทธศาสนาและประยุกต์ใช้พุทธนวัตกรรม ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น</p> <p>๕.๓ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตได้ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ประกอบการค้นคว้าและการทำดุษฎีนิพนธ์</p>	
--	--	--

๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

๓.๑ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Moral and Ethics)

(๑) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรม ชัดเจนด้วยหลักฐานและจัดการกับปัญหาบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม

(๒) มีความประพฤติเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สามารถวินิจฉัยอย่างผู้รู้ ด้วยความยุติธรรมและชัดเจนด้วยหลักฐาน บนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผล

(๓) ยึดมั่นในจรรยาบรรณ มีความกล้าหาญทางวิชาการและวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มในการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของจรรยาบรรณ เพื่อการทบทวนและแก้ไขระเบียบวินัย และจรรยาบรรณด้วยความกระตือรือร้น

(๔) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำในที่ทำงาน ชุมชน และสังคม

๓.๑.๑ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

(๑) สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชาและทุกกิจกรรมว่ากล่าวตักเตือนนิสิตที่ประพฤติผิดศีลธรรมและยกย่องนิสิตที่ประพฤติตามหลักศีลธรรมตามหลัก “ชมผู้ที่ควรชมยกย่องผู้ที่ควรยกย่อง”

(๒) มอบหมายงานศึกษาค้นคว้ารายกลุ่มและรายบุคคลและการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

(๓) ใช้กรณีศึกษาทั้งจากเอกสารตำราและชีวิตจริงในสังคมปัจจุบันเพื่อเป็นแบบอย่างให้นิสิตมีความซื่อสัตย์สุจริตความรับผิดชอบต่อความเสียสละความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความกล้าหาญทางวิชาการ/วิชาชีพภาวะผู้นำและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๓.๑.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งระหว่างกำลังศึกษา และภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบวัดผล โดยประเมินจากหลายๆ ด้าน ดังนี้

(๑) การสังเกตพฤติกรรม

(๒) คุณภาพของผลงานที่ได้รับมอบหมาย

(๓) รายงานผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา

(๔) การยกย่องและประกาศเกียรติคุณจากหน่วยงานองค์กรระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

๓.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

๓.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๑) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเชื่อมโยงหลักการทางพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ และวิทยาการสมัยใหม่

๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการถ่ายทอดหลักการทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

๓) มีความรู้และความเข้าใจในเทคนิควิธีการค้นคว้าวิจัย และความท้าทายที่มีอยู่ การพัฒนาข้อสรุปทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป

๔) มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ความรู้เชิงวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือพุทธนวัตกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและนานาชาติ

๓.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

๒.๑ การบรรยายและร่วมอภิปรายหลักการพระพุทธานุศาสนานของเอกสารชั้นปฐมภูมิ (พระไตรปิฎก) เอกสารชั้นรองและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยมีการฝึกปฏิบัติการและการนำเสนอผลการเรียนรู้

๒.๓ จัดการบรรยายพิเศษและสัมมนาทางวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติโดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาสารนิพนธ์บทความทางวิชาการและบทวิจารณ์หนังสือที่สามารถนำมาปรับใช้ในงานดุษฎีนิพนธ์ที่ลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น

๒.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและวิทยาการสมัยใหม่เพื่อนำมาบูรณาการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสังคม

๓.๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งระหว่างกำลังศึกษา และภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบวัดผล โดยประเมินจากหลายๆ ด้าน ดังนี้

(๑) การสอบวัดผลและ/หรือคุณภาพงานการศึกษาค้นคว้า

(๒) คุณภาพของผลงานการศึกษาค้นคว้าในรายวิชา

(๓) คุณภาพของบทความทางวิชาการบทวิจารณ์หนังสือสารนิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์อื่น

(๔) คุณภาพผลงานวิจัยทางวิชาการ นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์อื่นพร้อมเผยแพร่สู่สังคมตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๑) สามารถสร้างสรรค์งานวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่

๒) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ ประเมินค่า คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ การบูรณาการแนวคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในระดับสูง

๓) สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญเพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน สร้างองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ และพุทธนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

๔) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะและกระบวนการค้นคว้าอย่างเข้มข้น ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล

๓.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการทักษะทางปัญญา

๓.๑ ฝึกทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ บูรณาการ เปรียบเทียบ วิพากษ์อย่างอิสระตามหลักโยนิโสมนสิการ และการวิจารณ์ตามหลักการและทฤษฎี การต่อยอดองค์ความรู้และการแก้ไขปัญหาสังคมได้

๓.๒ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

๓.๓ การอภิปรายสัมมนาทางวิชาการและการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า โดยใช้กระบวนการวิพากษ์อย่างกัลยาณมิตร

๓.๔ การทัศนศึกษาในประเทศและต่างประเทศเพื่อฝึกการตั้งโจทย์ประเด็นหัวข้อวิจัยและงานสร้างสรรค์

๓.๕ การหยิบยกกรณีศึกษาจากผลงานวิจัยงานสร้างสรรค์มาศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปประเด็นเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นการขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจสังคมศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

๓.๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ใช้การประเมินด้วยวิธีที่หลากหลายโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัด เช่นการสอบวัดทักษะทางปัญญาการนำเสนอผลงานผลการศึกษาค้นคว้าการร่วมอภิปรายในชั้นเรียนการสังเกตพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นการประเมินโดยตนเองโดยผู้สอนและโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๒ เชิญผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ในระดับปริญญาเอกจากภายนอกสถาบันมาร่วมประเมินผลการเรียนรู้

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๓.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยหลักธรรมาภิบาล

๒) สามารถเสริมสร้างแนวคิด แสดงออกอย่างสม่ำเสมอในการถ่ายทอดมุมมอง ทัศน ความคิดเห็นด้วยความ เป็นอิสระตามหลักกัลยาณมิตร และด้วยความคิดริเริ่มในระดับสูงที่มีคุณค่าต่อสังคม

๓) มีความสามารถในการทำความเข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมต่างวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการประเมิน และปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้สภาพสังคมที่ซับซ้อน

๓.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ

๑) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สอดแทรกเรื่องการมีมนุษยสัมพันธ์ภายใต้ สังคมพหุวัฒนธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒) มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มการดำเนินกิจกรรมกลุ่มการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ พระพุทธศาสนาและสาขาวิชาอื่นๆเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ความกล้าหาญในการแสดงออกและแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสมตามหลักสามัคคีธรรม

๓) ส่งเสริมเครือข่ายผู้เรียนในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาและต่างสาขาวิชาทั้งภายในมหาวิทยาลัยและ ร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

๔) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเคารพความเห็นต่าง ทำความเข้าใจ ปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกับสังคมพหุวัฒนธรรมตามหลักสัจธรรม

๓.๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ

๑) สังเกตพฤติกรรมความมีมนุษยสัมพันธ์ความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าการทำงานวิจัยและการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม

๒) ประเมินความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการปฏิบัติการการเคารพความคิดเห็นการปรับแก้ความสามารถแสดงความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหา

๓) สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๔) ประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอย่างมีส่วนร่วมโดยอาจารย์ประจำวิชาสาขาวิชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

๓.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหาเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆโดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

๒) สามารถสื่อสารองค์ความรู้พระพุทธศาสนาและประยุกต์ใช้พุทธนวัตกรรม ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม

๓.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

๑) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ตรรกะตัวเลขและสถิติรวมถึงการประเมินโดยใช้ประสบการณ์ตรง

๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนวิธีการและรูปแบบการสื่อสารโดยใช้ประสบการณ์ตรง

๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นิสิตได้ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง

๓.๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

๑) ผลงานการวิเคราะห์เชิงปริมาณการประยุกต์ใช้สถิติการใช้ตรรกะและการบูรณาการหลักโยนิโสมนสิการ

๒) ผลงานการสื่อภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนวิธีการและรูปแบบการสื่อสาร

๓) ผลงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นการสร้างสรรคผลงานและสื่อสารองค์ความรู้

๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

หลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ๕ ด้าน ดังต่อไปนี้

แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่าง ๆ ในตารางมีความหมายดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม(Moral and Ethics)

๑) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรม ชัดเจนด้วยหลักฐานและจัดการกับปัญหาบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม

๒) มีความประพฤติเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สามารถวินิจฉัยอย่างผู้รู้ ด้วยความยุติธรรมและชัดเจนด้วยหลักฐาน บนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผล

๓) ยึดมั่นในจรรยาบรรณ มีความกล้าหาญทางวิชาการและวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มในการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของจรรยาบรรณ เพื่อการทบทวนและแก้ไขระเบียบวินัย และจรรยาบรรณด้วยความกระตือรือร้น

๔) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำในที่ทำงาน ชุมชน และสังคม

๓.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

๑) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงเชื่อมโยงหลักการทางพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ และวิทยาการสมัยใหม่

๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการถ่ายทอดหลักการทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

๓) มีความรู้และความเข้าใจในเทคนิควิธีการค้นคว้าวิจัย และความท้าทายที่มีอยู่ การพัฒนาข้อสรุปทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป

๔) มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ความรู้เชิงวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือพุทธนวัตกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและนานาชาติ

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

๑) สามารถสร้างสรรคงานวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่

๒) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ ประเมินค่า คิดริเริ่มสร้างสรรค์ การบูรณาการแนวคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในระดับสูง

๓) สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญเพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน สร้างองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ และพุทธนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

๔) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะและกระบวนการค้นคว้าอย่างเข้มข้น ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibilities)

๑) มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยหลักธรรมาภิบาล

๒) สามารถเสริมสร้างแนวคิด แสดงออกอย่างสม่ำเสมอในการถ่ายทอดมุมมอง ทักษะ ความคิดเห็นด้วย ความเป็นอิสระตามหลักกัลยาณมิตร และด้วยความคิดริเริ่มในระดับสูงที่มีคุณค่าต่อสังคม

๓) มีความสามารถในการทำความเข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมต่างวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้อสภาพสังคมที่ซับซ้อน

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆโดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

๒) สามารถสื่อสารองค์ความรู้พระพุทธศาสนาและประยุกต์ใช้พุทธนวัตกรรม ผ่านช่องทางที่หลากหลาย อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	ด้านคุณธรรมจริยธรรม				ด้านความรู้				ด้านทักษะทางปัญญา				ด้านทักษะความสัมพันธ์			ด้านทักษะการวิเคราะห์		
๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก	●	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○
๘๐๐ ๓๐๖ วิชาสันตสิกขา	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	●	●	●	○	○
๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาหลักพุทธธรรมกับวิทยาการสมัยใหม่	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	●	○	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๘๐๓ สัมมนางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○
๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●
๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย	●	○	●	○	○	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๑๘ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●
๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○
๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○
๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○
๘๐๑๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ	○	○	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○
๘๐๑ ๓๑๓ สัมมนาพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○

๘๐๑ ๓๑๖ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๒๐ พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๑๒๑ สัมมนาพุทธปรัชญา	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๑๒๒ สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาทมหายาน และวัชรยาน	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๒๑๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	●	○	●	○	●	○
๘๐๑ ๒๑๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○
๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	●
๘๐๐ ๓๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	●
๘๐๐ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	●
๘๐๐ ๕๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	●

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นการศึกษาแต่ละปี

๔.๑ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๑

นิสิตมีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติงาน สามารถบูรณาการร่วมกับวิชาศาสนาได้

๔.๒ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๒

นิสิตสามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางศาสนาอย่างเหมาะสม นิสิตสามารถทำงานวิจัยในหัวข้อที่ตนเองสนใจเกี่ยวกับศาสนาได้ และสามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

๔.๓ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๓

นิสิตสามารถนำผลงานการวิจัยของตนเองไปเผยแพร่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด นิสิตสามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎี ปฏิบัติ และการวิจัยได้ นิสิตสามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาได้

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙

๑. ให้มีการวัดผลทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาโดยวิธีการทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน เขียนรายงาน มอบหมายงานให้ทำผลการฝึกภาคสนามหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชา

๒. นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่ หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

๓. การประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับ คือ A, A-, B+, B, C+, C และ F มีผลการศึกษาระดับ ค่าระดับ และเกณฑ์คะแนน แต่ละระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน		เกณฑ์
			วิชาเลือก	วิชาบังคับ และวิชาเอก	
เยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐๐	๙๕ - ๑๐๐	๙๕-๑๐๐	เกณฑ์ผ่านวิชา บังคับแลวิชาเอก
ดีมาก (Very Good)	A-	๓.๖๗	๙๐ - ๙๔	๙๐ - ๙๔	"
ดี (Good)	B+	๓.๓๓	๘๕ - ๘๙	๘๕ - ๘๙	"
ค่อนข้างดี (Quite Good)	B	๓.๐๐	๘๐ - ๘๔	๘๐ - ๘๔	"
ปานกลาง (Moderate)	C+	๒.๕๐	๗๕ - ๗๙	ต่ำกว่า ๘๐	เกณฑ์ผ่านวิชา เลือก
ผ่าน (Pass)	C	๒.๐๐	๗๐ - ๗๔		"
ตก (Failed)	F	๐	ต่ำกว่า ๗๐		"

๔. นิสิตต้องสอบไล่ได้ระดับ A, A-, B+ และ B หรือ S ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับวิชาเอก หรือวิชาเลือก นิสิตที่ได้ระดับต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอก ต้องลงทะเบียนรายวิชานั้นใหม่ และต้องสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี เงื่อนไขอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยเรื่องการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๙

๕. การประเมินผลวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐

๖. ระบบการวัดผลและประเมินผลในเรื่องอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙ มาถือปฏิบัติโดยอนุโลม

๗. การประเมินผลการศึกษารายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิตให้ได้รับผลประเมินเป็น S (Satisfactory – ผ่าน) หรือ U (Unsatisfactory – ไม่ผ่าน)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและดุษฎีบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นอย่างน้อย

๒.๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การสัมมนา การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้โดยให้เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในการออกข้อสอบหรือกำหนดกลไกและกระบวนการสอบ และมีการประเมินแผนการสอนสัมพันธ์กับการประเมินข้อสอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนจากผลสอบ โดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร และ/หรือ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการประเมินอาจารย์ และการประเมินผลการเรียนการสอน โดยนิตยเอง ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสาขาวิชาพระพุทธศาสนาเอง ระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะ และระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๒.๒. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตยสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตยสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของดุษฎีบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สภาวะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของดุษฎีบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากดุษฎีบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของดุษฎีบัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของดุษฎีบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อพร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีข้อเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อองค์ความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิตยและวิทยานิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

(๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่

- (๒) จำนวนสิทธิบัตร
- (๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- (๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม
- (๕) จำนวนรางวัล ผลงาน ประกาศเกียรติคุณ ที่ได้รับระดับชาติและนานาชาติ

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

แบบ ๑.๑

๑) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำดุษฎีนิพนธ์ เสนอดุษฎีนิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๒) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย ๒ เรื่อง

๓) เกณฑ์อื่นๆ

-ต้องปฏิบัติตามปีสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

-ผ่านเกณฑ์ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แบบ ๒.๑

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

๒) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำดุษฎีนิพนธ์ เสนอดุษฎีนิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๓) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๔) เกณฑ์อื่นๆ

-ต้องปฏิบัติตามปีสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

-ผ่านเกณฑ์ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวดที่ ๒ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

จัดให้มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะ และหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

- ๑.๑ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน
- ๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์ และกฎระเบียบต่าง ๆ
- ๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ของสาขาวิชา

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเองเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชา มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอน และมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๒.๑.๑ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ เพิ่มประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ การลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

๒.๑.๒ การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๒.๑.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๒.๑.๔ มีการกระตุ้นอาจารย์พัฒนาผลงานและตำแหน่งทางวิชาการ

๒.๑.๕ ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพเป็นรอง

๒.๒ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

๒.๒.๑ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างสมประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยการสนับสนุนการฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการ และวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพ

๒.๒.๒ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๒.๒.๓ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาและผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ และการนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการและส่งเสริมการทำวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนและเสริมสร้างให้อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ. ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑) จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบดุษฎีนิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๒) จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบดุษฎีนิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๓) มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๕

๔) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๕

๕) จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๖) มีการวางแผนติดตาม ควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ TQF ข้อ ๑-๕ ให้ครบถ้วนทุกตัวเป็นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๒. บัณฑิต

๑) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒) มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๓) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๓. นิสิต

๑) มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิต โดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิต ให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใส ชัดเจน มีเครื่องมือในการ คัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๒) สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการใน การเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผล ติดตามเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้าการศึกษาหรือได้รับการ พัฒนาจนมีคุณสมบัติครบถ้วนเกณฑ์ขั้นต่ำ เพื่อให้สามารถเรียนในหลักสูตรได้จนสำเร็จการศึกษา

๓) มีกระบวนการในการส่งเสริมและพัฒนานิสิต มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนา ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีมี จิตสำนึกสาธารณะ

๔) มีกระบวนการในการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และมีการวางระบบการป้องกัน หรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนิสิต เพื่อให้ นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๕) มีการรักษาอัตราความคงอยู่ อัตราความสำเร็จการศึกษา โดยการควบคุมติดตามและประเมินผลความ พึงพอใจของนิสิตต่อการหลักสูตร และมีการจัดรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิตเพื่อนำมาพัฒนา คุณภาพหลักสูตร

๖) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๔. คณาจารย์

๑) มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรับอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาหรือสาขาที่สัมพันธ์โดยมีระบบมีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติ และมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนาในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ ของสถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

๒) มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มี ระบบการกำหนดภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์ประจำ หลักสูตรมีระเบียบและมีความโปร่งใสชัดเจน

๓) มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากรและ กิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและติดตาม ประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุนการเผยแพร่

ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุมให้อัตราอาจารย์ มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการ บริหารหลักสูตร

๕. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๑) มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่ นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มี เนื้อหาที่ทันสมัย มีความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชา ต ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

๒) มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อคุณิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การ วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

๓) มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบ มีกลไกใน การนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละ รายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำ มคอ. ๓ และ มคอ. ๔

๔) มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อคุณิพนธ์ และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำคุณิพนธ์ตั้งแต่กระบวนการพัฒนา หัวข้อจนถึงการทำคุณิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จการศึกษา

๕) มีกระบวนการในการประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อ การปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับกำกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและ ประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ และ มคอ.๗) และมีการวางระบบการประเมินคุณิพนธ์ที่มีคุณภาพ

๖) มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมทาง กายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยี สารสนเทศ คอมพิวเตอร์ Wifi และอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indication)

มีการวางแผนติดตาม ควบคุมให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา เพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และ/หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา (ถ้ามี)	✓	✓	✓	✓	✓
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ ประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	-	✓	✓	✓	✓
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
๙. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/ดุษฎีบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐	-	-	✓	✓	✓
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตต่อดุษฎีบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐	-	-	-	✓	✓
รวมตัวบ่งชี้ที่ต้องดำเนินการข้อ ๑-๕ ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๒

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอบ

๑.๑ การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนั้น พิจารณาจากตัวนิสิต โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุก ๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่ โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของนิสิต การอภิปรายโต้ตอบจากนิสิต การตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ก็ควรจะสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้นิสิตเข้าใจได้ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน จะสามารถชี้ได้ว่านิสิตมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป หากพบว่ามีปัญหา ก็จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

๑.๒ การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์รายวิชา ชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา และการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า

ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำดัชนีนิพนธ์ ซึ่งอาจารย์สามารถประเมินผลการทำงานได้ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่านั้นจะประเมินโดยใช้แบบสอบถามหรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม

๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา

ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร หรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗.๑๐ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

ให้กรรมการวิชาการประจำสาขาวิชา/ภาควิชา รวบรวมข้อมูลจากการประเมินการเรียนการสอนของอาจารย์ นิสิต บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต และข้อมูลจาก มคอ.๕, ๖, ๗ เพื่อทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวมและในแต่ละรายวิชา และนำไปสู่การดำเนินการปรับปรุงกระบวนวิชาและหลักสูตรต่อไป สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรนั้นจะกระทำทุก ๆ ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตอยู่เสมอ

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka

สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก โดยมีอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส เป็นคัมภีร์สนับสนุน ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา ร่วมกันอภิปรายวิเคราะห์ปัญหาในคัมภีร์ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาร่วมสมัย สามารถนำมาศึกษาวิจัยต่อยอดทั้งในรูปแบบของบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism on Reasoning and Hermeneutics

ศึกษาวิเคราะห์วิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการตีความทั้งแบบตะวันตก และตะวันออก เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุมีผลและหลากหลายมิติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๒-๒-๖)

Advanced Research Methodology

ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ฝึกปฏิบัติการจัดทำโครงงานวิจัย ครอบคลุม ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบข่ายการวิจัย ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย การทบทวนเอกสาร วิธีดำเนินการวิจัย แหล่งข้อมูล และโครงร่างเนื้อหาโดยสังเขป โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Profession

สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพต่างๆ โดยเน้นให้นิสิตเลือกศึกษาวิชาชีพของตนเองหรือที่ตนเองสนใจ ทั้งประเด็นความเป็นมา การศึกษาและฝึกปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพ สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพ วิเคราะห์พุทธธรรมที่สามารถนำไปบูรณาการในการแก้ปัญหาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่าง ๆ

- ๘๐๐ ๓๐๖**   **วิปัสสนากรรมฐาน**   **(๓) (๑-๔-๖)**
Insight Meditation
ศึกษาหลักวิปัสสนากรรมฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีเน้นศึกษาวิเคราะห์ การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระไตรปิฎกและคัมภีร์วิสุทธิมรรค และวิเคราะห์รูปแบบการปฏิบัติ กรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย บนฐานของคัมภีร์พระพุทธศาสนา รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเจริญวิปัสสนา กรรมฐานตามเกณฑ์การศึกษาระดับปริญญาเอก
- ๘๐๑ ๒๐๗**   **สัมมนาหลักพุทธธรรม**   **(๓) (๓-๐-๖)**
Seminar on Buddhamma
สัมมนาหลักพุทธธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนิสิตในการวิเคราะห์พุทธธรรมทั้งที่เป็นหลักความจริงที่เป็นกลาง ตามธรรมชาติหรือธรรมที่เป็นกลาง และข้อปฏิบัติที่เป็นกลางตามกฎธรรมชาติ ได้แก่ ชั้นธ อายตนะ ปฏิจจสมุป บาท กรรม นิพพาน สุญญตา พุทธภาวะ อริยสัจ อริยมรรค ไตรสิกขา เป็นต้น ที่นิสิตสามารถนำไปต่อยอดใน การบูรณาการในงานดุษฎีนิพนธ์ บทความ และสารนิพนธ์ได้
- ๖๐๐ ๔๐๑**   **สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย**   **๓ (๓-๐-๖)**
Seminar on Literary Works and Research
สัมมนางานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของงาน นิพนธ์และความสัมพันธ์พระไตรปิฎก ตลอดถึงงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ยุคปัจจุบันที่มีคุณภาพและได้รับการ ยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ การกำหนดโจทย์วิจัย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขต การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นปัญหาที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพิ่มเติมดุษฎี นิพนธ์
- ๘๐๑ ๒๐๘**   **สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่**   **๓ (๓-๐-๖)**
Seminar on Buddhism and Modern Sciences
สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณา การให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็น การสัมมนา การประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์คำสอนทาง พระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ และ ต่อยอดบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้
- ๘๐๑ ๒๑๓**   **สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม**   **๓ (๓-๐-๖)**
Seminar on Buddhism and Feminism
สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี สถานะและ บทบาทของสตรีในสังคมสมัยพุทธกาลและสมัยปัจจุบัน การแบ่งแยก การเลือกปฏิบัติ ความรุนแรงทางเพศ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคทางเพศ ตลอดถึงการพัฒนาแนวทางและกลไกในการเสริมสร้างพลังสตรี โดยเน้นให้นิสิต มีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา จัดการสัมมนา พร้อมสรุปประมวลผลการสัมมนา ที่สามารถนำไปต่อ ยอดในการทำบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๓๐๙ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา (๓) (๒-๒-๖)

Information Technology for Buddhism

ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร สื่อและประเภทของสื่อ หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการสื่อสาร และจริยธรรมการสื่อสารในพระพุทธศาสนา บทบาทเทคโนโลยีสารสนเทศในการตอบสนองการจัดเก็บข้อมูล การสืบค้น การอ้างอิงและการนำเสนอ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการในการผลิตสื่อใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารผลงานวิจัย และองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ

๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่ (๓)(๒-๒-๖)

Seminar on Buddhism and Modern World Society สัมมนาเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของ

พระพุทธศาสนาในสังคมโลกยุคใหม่ ด้วยกระบวนการวิจัย การประยุกต์ใช้ และการทดลองล่าสุดเกี่ยวกับคำสอน และการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาในด้านประสาทวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตวิทยา จิตบำบัด การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เศรษฐศาสตร์ สันติศึกษา และการจัดการ ฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมทักษะในการพัฒนามุมมองทางพระพุทธศาสนาและค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาและสนองต่อความท้าทายในโลกสมัยใหม่

๘๐๑ ๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา ๓ (๓-๐-๖)

Independent Study in Religious Studies

นิสิตจัดทำโครงการโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา ศึกษาเปรียบเทียบถึงความ เป็นสากลแห่งคำสอน ศาสนสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมความเชื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติของมนุษยชาติ และการเกื้อกูลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นต้น ของศาสนาต่าง ๆ คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อและนำเสนอผลการศึกษาในชั้นเรียน หรือเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ

๘๐๑ ๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Psychotherapy and Counseling

ศึกษาวิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบกับจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษารวมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความเครียด ความรัก ความขัดแย้งทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว และสุขภาพ

๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sustainable Development

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน วิเคราะห์หลักการแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงการเรียนรู้กระบวนการพระพุทธศาสนาที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๘๐๑ ๓๑๖ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ ๓ (๓-๐-๖)
Buddhism and Aged Society

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ สถานการณ์ แนวโน้มปัญหา และการตอบสนองต่อสังคมผู้สูงอายุในโลกและประเทศไทย การบูรณาการพุทธธรรมเพื่อสร้างกลไกและบริหารจัดการ เพื่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงสู่ผู้สูงอายุ การพึ่งตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า การส่งเสริมสุขภาพ การดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง ตลอดถึงการศึกษาต่องานกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๘๐๑ ๓๑๖ สัมมนาพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhist Monks and Development of Well-being

สัมมนาปัญหาสุขภาพ ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญา สาเหตุสำคัญและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคในหมู่พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนในสังคมไทย วิธีการและกลไกในการสร้างเสริมสุขภาพและการดูแลรักษาโรคตามหลักพระธรรมวินัยและวิทยาการสมัยใหม่ บทบาทของพระสงฆ์และแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน การดูแลผู้สูงอายุ การดูแลผู้ป่วยระยะท้าย เป็นต้น

๘๐๑ ๓๒๖ สัมมนาพุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhist Philosophy

สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดทางอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ในพุทธปรัชญาสำนักต่าง ๆ คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มายมิกะ โยคัจจกร สุขาวดี อวตังสกะ และพุทธตันตระ พร้อมทั้งเปรียบเทียบแนวคิดหลักของสำนักพุทธปรัชญาเหล่านี้ เพื่อนำไปต่อยอดในงานดุษฎีนิพนธ์ และบทความ และสารนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๑๒๐ สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Theravada Mahayana and Vajrayana Buddhism

สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน ในประเด็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พัฒนาการ นิกายสำคัญ คัมภีร์และหลักคำสอนสำคัญ การรักษาและถ่ายทอดคำสอน อิทธิพลที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดถึงการเผชิญต่อความท้าทายใหม่ ๆ และการปรับตัวเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน

๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) วิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ และผลกระทบทางเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมปัจจุบัน เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดถึงแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ ที่เป็นรูปธรรม

๘๐๑ ๓๑๘ **สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Socially Engaged Buddhism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ ตลอดถึงการศึกษาดูงานกิจกรรมเพื่อสังคมของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๘๐๑ ๓๑๙ **สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Abhidhamma Pitaka

สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา โดยเน้นกำเนิดและพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสังขะ กรรมกับอนัตตา ปรมัตถธรรม ๔ เชื่อมโยงกับคัมภีร์อภิธรรมาวตาร คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ตลอดถึงวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตจิต และสังคมสมัยใหม่

๓๐๘ ๓๑๘ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Local Literatures

สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติธรรม, นิติตธรรม, สหธรรม, และวัตถุธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยงกับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎกหรืออรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพุทธวัฒนธรรม

๘๐๑ ๓๑๙ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Local Cultures

สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติธรรม, นิติตธรรม, สหธรรม, และวัตถุธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยงกับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎกหรืออรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพุทธวัฒนธรรม

๘๐๑ ๒๑๔ **พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism in Thai Literatures

สัมมนาแนวคิดและหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทย โดยเน้นวิเคราะห์ความเป็นมา รูปแบบและโวหารการประพันธ์ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญ ตลอดจนอิทธิพลของวรรณคดีไทยที่มีต่อคติความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นให้กว้างขวางและลุ่มลึกต่อไป

ดุษฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๒๐๐   ดุษฎีนิพนธ์   แบบ ๑.๑   ๕๔   หน่วยกิต

Dissertation

เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๘๐๐ ๔๐๐   ดุษฎีนิพนธ์   แบบ ๒.๑   ๓๖   หน่วยกิต

Dissertation

เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภาคผนวก ข

เปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา		หมายเหตุ
หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
<p>๑. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๑๑๘๕๑๑๑๐๕๒๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy Program in Buddhist Studies</p>	<p>๑. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๑๑๘๕๑๑๑๐๕๒๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism Program</p>	เปลี่ยนชื่อหลักสูตร
<p>๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Buddhist Studies)</p>	<p>๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism Program ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : D.B</p>	เปลี่ยนชื่อปริญญา

ปรัชญาและวัตถุประสงค์		หมายเหตุ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
<p>ปรัชญา เรียนรู้และเข้าใจพุทธศาสน์อย่างถูกต้องและมีความสุข ประยุกต์และบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ มีจิตมั่นคงเป็น กัลยาณมิตรทำประโยชน์ตนและคนอื่นอย่างเหมาะสม</p>	<p>ปรัชญา เชี่ยวชาญพุทธศาสตร์สร้างพุทธนวัตกรรม ชี้นำสังคม อุดมปัญญา</p>	ปรับปรุงปรัชญา

<p>วัตถุประสงค์</p> <p>๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจ พระไตรปิฎกและคัมภีร์พระพุทธศาสนาอื่นอย่างละเอียดลึกซึ้งทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ และสามารถบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจในการศึกษาวิจัยหลักพุทธธรรมในเชิงวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม มีศรัทธาพร้อมอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์พุทธธรรมเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมและประสานประโยชน์ตนและคนอื่นอย่างถูกต้องเหมาะสม</p>	<p>วัตถุประสงค์</p> <p>๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในหลักพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถในการบูรณาการกับวิทยาการสมัยใหม่ที่หลากหลาย</p> <p>๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีทักษะการวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่ สร้างองค์ความรู้ใหม่และพุทธนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดถึงทักษะการสื่อสารผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและความกล้าหาญทางจริยธรรม ในการชี้นำสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีจิตสาธารณะและความมุ่งมั่นต่อยอดการเรียนรู้วิชาการพระพุทธศาสนาและพุทธนวัตกรรม ชี้นำสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก</p>	<p>ปรับวัตถุประสงค์</p>
--	--	-------------------------

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕
โครงสร้างหลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐				หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕			
	หมวดวิชา	จำนวน หน่วยกิต แบบ ๑.๑	จำนวน หน่วยกิต แบบ ๒.๑		หมวดวิชา	จำนวน หน่วยกิต แบบ ๑.๑	จำนวน หน่วยกิต แบบ ๒.๑
	๑. หมวดวิชาบังคับ				๑. หมวดวิชาบังคับ		
	๑.๑ นับหน่วยกิต	-	๖		๑.๑ นับหน่วยกิต	-	๖
	๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๙)	(๑๕)		๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	(๖)
	๒. หมวดวิชาเอก				๒. หมวดวิชาเอก		
	๒.๑ นับหน่วยกิต		๖		๒.๑ นับหน่วยกิต		๖
	๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๙)	(๓)		๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	(๖)
	๓. หมวดวิชาเลือก	-	๖		๓. หมวดวิชาเลือก	-	๖
	๔. ดุษฎีนิพนธ์	๕๔	๓๖		๔. ดุษฎีนิพนธ์	๕๔	๓๖
	รวมทั้งสิ้น	๕๔	๕๔		รวมทั้งสิ้น	๕๔	๕๔

เปรียบเทียบรายวิชาและแนวสั้งเขปรายวิชา

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
วิชาบังคับแบบ ๒.๑ จำนวน ๖ หน่วยกิต แบบ ๒.๒ จำนวน ๙ หน่วยกิต	วิชาบังคับ แบบ ๒.๑ จำนวน ๖ แบบ ๒.๒ จำนวน ๙ หน่วยกิต	คงไว้ตามเดิม
วิชาบังคับนับหน่วยกิต	วิชาบังคับนับหน่วยกิต	
<p>๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา๓ (๓-๐-๖) Seminar on the Tipitaka and Its Commentaries</p> <p>สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก โดยมีคัมภีร์อรรถกถาเป็นคัมภีร์สนับสนุนให้นิสิตกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น เช่น นิติศาสตร์ในพระวินัยปิฎก วิทยาศาสตร์ในพระสุตตันตปิฎก นิเวศวิทยาในพระสุตตันตปิฎก จิตวิทยาในพระอภิธรรมปิฎก เป็นต้น แล้วจัดทำโครงร่าง รายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา</p>	<p>๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Literary Works, Research and Thesis</p> <p>สัมมนางานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของงานนิพนธ์และความสัมพันธ์พระไตรปิฎก ตลอดถึงน่างานวิจัยและวิทยานิพนธ์ยุคปัจจุบันที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ การกำหนดโจทย์วิจัย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ การวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นปัญหาที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพิ่มเติม</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ปรับชื่อวิชา ๒. ปรับคำอธิบายรายวิชา ๓. ปรับเป็นวิชาเอกไม่นับหน่วยกิต ๔. ยุบรวมรายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎก และงานนิพนธ์กับสัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์เป็นวิชาเดียวกัน ๕. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๒ รายวิชา ๖. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ในแบบ ๑.๒ และบังคับนับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑, และ ๒.๒

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๘๐๐ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhism and Hermeneutics</p> <p>ศึกษาศาสตร์แห่งการตีความแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นประเด็นความขัดแย้งทางศาสนาและปรัชญาที่นำไปสู่การสร้างรูปแบบวิธีการตีความแบบต่างๆ รวมทั้งบริบททางสังคมและวิชาการที่มีอิทธิพลต่อการตีความคำสอนทางศาสนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยเฉพาะการตีความในพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานที่ปรากฏในคัมภีร์ไตรปิฎก และอรรถกถาฎีกา เปฏุโกปเทศ เนตติปกรณ์ มลีนทปัญห ปรัชญาปารมิตาสูตร ลังกาวตารสูตร เป็นต้น</p>	<p>๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Modern Sciences</p> <p>สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา การประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ และต่อยอดบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้</p>	<p>๑. ปรับชื่อรายวิชาใหม่</p> <p>๒. ยุบรวมรายวิชาพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความกับพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผลเข้าด้วยกัน</p> <p>๓. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่เพื่อให้เป็นเอกภาพ และครอบคลุมรายวิชาทั้ง ๒ ที่ยุบรวมกัน</p> <p>๔. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต</p> <p>๕. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p> <p>๖. เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๑.๑ และ ๑.๒ และเป็นวิชาวิชาบังคับนับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑ และ ๒.๒</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	<p>๘๐๓ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ใน วิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติ ธรรม, นิติธรรม, สหธรรม, และวัตรธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยง กับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก หรือ อรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพหุวัฒนธรรม</p>	<p>๑. เพิ่มรายวิชาใหม่เพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ย่อยข้อ ๑.๑ ที่ต้องการเน้น ให้เข้าใจในวรรณกรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>
<p>วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต แบบ ๑.๑ (๙), แบบ ๑.๒ (๙) แบบ ๒.๑ (๑๕) และ แบบ ๒.๒ (๑๕)</p>	<p>วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต แบบ ๑.๑ (๖), แบบ ๑.๒ (๙), แบบ ๒.๑ (๖) และ แบบ ๒.๒ (๙)</p>	

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	<p>๘๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhism and Reasoning Sciences and Hermeneutics</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์วิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการตีความทั้งแบบตะวันตก และตะวันออก เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุมีผลและหลากหลายมิติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่</p>	<p>๑. ปรับชื่อรายวิชาใหม่</p> <p>๒. ยุบรวมรายวิชาพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความกับพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผลเข้าด้วยกัน</p> <p>๓. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ เพื่อให้เป็นเอกภาพ และครอบคลุมรายวิชาทั้ง ๒ ที่ยุบรวมกัน</p> <p>๔. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ในแบบ ๑.๑, ๑.๒, วิชาเอกไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑ และเอกนับหน่วยกิตในแบบ ๒.๒</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๓-๐-๖) Advanced Research Methodology ศึกษาระเบียบวิธีการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างน้อย ๓ เพื่อฝึกดำเนินการวิจัย โดยให้นิสิตเสนอโครงงานวิจัย ครอบคลุมหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย และแหล่งข้อมูล โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา</p>	<p>๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง(๓) (๒-๒-๖) Advanced Research Methodology ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ฝึกปฏิบัติการจัดทำโครงงานวิจัย ครอบคลุม ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบข่าย การวิจัย ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย การทบทวนเอกสาร วิธิตำเนินการวิจัย แหล่งข้อมูล และโครงร่างเนื้อหาโดยสังเขป โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา</p>	<p>๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา ๒. ปรับชั่วโมงบรรยาย เป็น ๒ หน่วยกิต เพิ่มชั่วโมงปฏิบัติการ ๑ หน่วยกิต</p>
<p>๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Profession สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพต่างๆ เช่นวิชาชีพครู วิชาชีพสื่อ วิชาชีพบัญชี วิชาชีพแพทย์และพยาบาล วิชาชีพนักกฎหมาย วิชาชีพวิศวกร เป็นต้น โดยเน้นให้นิสิตที่มีอาชีพนั้นๆ นำพุทธธรรมเข้าไปเป็นฐานและวิธีการ สำหรับวิเคราะห์ แก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่าง ๆ</p>	<p>๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖) สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพต่างๆ โดยเน้นให้นิสิตเลือก ศึกษาวิชาชีพของตนเองหรือที่ตนเองสนใจ ทั้งประเด็นความเป็นมา การศึกษาและฝึกปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณ วิชาชีพ สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพ วิเคราะห์พุทธธรรมที่สามารถนำไปบูรณาการในการแก้ปัญหาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่าง ๆ</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on the Tipitaka and Buddhist Literary Works</p> <p>สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญให้เห็นความสัมพันธ์และพัฒนาการ เช่น มิลทินปัญหา วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มังคลัตถทีปนีและอรรถกถาธรรมบท โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์และพัฒนาการ ศัพท์สำนวนวิชาการทางพระพุทธศาสนา รูปแบบการแต่งคัมภีร์ โครงสร้าง เนื้อหา และองค์ความรู้ในงานนิพนธ์เรื่องนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำวิจัย</p>	<p>๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Literary Works, Research and Thesis</p> <p>สัมมนางานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของงานนิพนธ์และความสัมพันธ์พระไตรปิฎก ตลอดถึงงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ยุคปัจจุบันที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ การกำหนดโจทย์วิจัย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ การวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นปัญหาที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพิ่มเติม</p>	<p>๑. ยุบรวมรายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์กับสัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์เป็นวิชาเดียวกัน</p> <p>๒. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๒ รายวิชา</p> <p>๓. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต แบบ ๑.๒</p>
<p>๘๐๐ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน (๓) (๓-๒-๖)</p> <p>Insight Meditation</p> <p>ศึกษาวิปัสสนากรรมฐานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีเน้นศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระไตรปิฎกและคัมภีร์วิสุทธิมรรค และวิเคราะห์รูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทยบนฐานของคัมภีร์พระพุทธศาสนา ส่วนในภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนนำนิสิตฝึกปฏิบัติกรรมฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง</p>	<p>๘๐๐๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน (๓) (๑-๔-๖)</p> <p>Insight Meditation</p> <p>ศึกษาหลักวิปัสสนากรรมฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีเน้นศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระไตรปิฎกและคัมภีร์วิสุทธิมรรค และวิเคราะห์รูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย บนฐานของคัมภีร์พระพุทธศาสนา รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเจริญวิปัสสนากรรมฐานตามเกณฑ์การศึกษาระดับปริญญาเอก</p>	<p>๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา</p> <p>๒. ปรับโครงสร้างเป็นบรรยาย ๑ หน่วยกิต และฝึกปฏิบัติการอีก ๒ หน่วยกิต</p> <p>๓. เป็นวิชาเอกไม่นับหน่วยกิต ในแบบ ๑.๑ และ ๑.๒ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑ และ ๒.๒</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๖๐๐๔๐๑ สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖) Seminar on Research and Thesis สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ โครงสร้างเนื้อหา ประเด็นปัญหา วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม</p>		<p>๑. ยุบรวมรายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์กับสัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์เป็นวิชาเดียวกัน ๒. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๒ รายวิชา ๓. ปรับเป็นวิชาบังคับนับหน่วยกิต</p>
วิชาเอก	วิชาเอก	
วิชาเอกนับหน่วยกิต	วิชาเอกนับหน่วยกิต	
<p>๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism สัมมนาหลักพุทธธรรมทั้งฝ่ายพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานโดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดและคำสอนสำคัญ เน้นพุทธธรรมที่เป็นแกนหลัก พุทธธรรมที่เป็นเครื่องมือปฏิบัติ และพุทธธรรมแนวประยุกต์ใช้ ได้แก่ อริยสัจ ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘ ชั้น ๕ ปฏิจจสมุปบาท สุนฺญตา นิพพาน จิตประภัสสร กายของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระโพธิสัตว์ บารมี ๑๐ และอื่นๆ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓</p>	<p>๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม (๓) (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism(แก้ไข) สัมมนาหลักพุทธธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนิสิตในการวิเคราะห์พุทธธรรมทั้งที่เป็นหลักความจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติหรือธรรมที่เป็นกลาง และข้อปฏิบัติที่เป็นกลางตามกฎธรรมชาติ เช่น ชั้น อายตนะ ปฏิจจสมุปบาท กรรม นิพพาน สุนฺญตา พุทธภาวะ อริยสัจ อริยมรรค ไตรสิกขา เป็นต้น ที่นิสิตสามารถนำไปต่อยอดในการบูรณาการในงานดุษฎีนิพนธ์ บทความและสารนิพนธ์ได้</p>	<p>๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา</p>		
<p>๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Modern Sciences</p> <p>สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตประยุกต์ วิทยาการสมัยใหม่ มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่</p> <p>นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษาโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา</p>	<p>๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Modern Sciences</p> <p>สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา การประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่ มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ และต่อยอดบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้</p>	<p>๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต	วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต	

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๘๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhism and Reasoning Sciences</p> <p>ศึกษาวิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดแบบสร้างสรรค์ และการใช้เหตุผลทางตรรก แบบนิรนัยและอุปนัย เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน</p>	<p>๘๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhism and Reasoning Sciences and Hermeneutics</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์วิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการตีความทั้งแบบตะวันตก และตะวันออก เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุมีผลและหลากหลายมิติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่</p>	<p>๑. ปรับชื่อรายวิชาใหม่</p> <p>๒. ยุบรวมรายวิชาพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความกับพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผลเข้าด้วยกัน</p> <p>๓. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ เพื่อให้เป็นเอกภาพ และครอบคลุมรายวิชาทั้ง ๒ ที่ยุบรวมกัน</p> <p>๔. ปรับเป็นวิชาบังคับ</p>
	<p>๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on the Tipitaka</p> <p>สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก โดยมีอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสสเป็นคัมภีร์สนับสนุน ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา ร่วมกันอภิปรายวิเคราะห์ปัญหาในคัมภีร์ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาร่วมสมัย สามารถนำมาศึกษาวิจัยต่อยอดทั้งในรูปแบบของบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้</p>	<p>๑. ปรับชื่อวิชา</p> <p>๒. ปรับคำอธิบายรายวิชา</p> <p>๓. ปรับจากวิชาบังคับนับหน่วยกิตเป็นวิชาเอกนับหน่วยกิต ในแบบ ๒.๑ และเป็นเอกไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๒.๒</p>
	<p>๘๐๑ ๓๐๙ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา(๓)(๒-๒-๖)</p> <p>Information Technology for Buddhism</p>	<p>๑. เพิ่มรายวิชาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	<p>ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร สื่อและประเภทของสื่อ หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการสื่อสาร และจริยธรรมการสื่อสารในพระพุทธศาสนา บทบาทเทคโนโลยีสารสนเทศในการตอบสนองการจัดเก็บข้อมูล การสืบค้น การอ้างอิงและการนำเสนอ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการในการผลิตสื่อใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารผลงานวิจัย และองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ข้อ ๒ ของหลักสูตรที่ปรับใหม่</p>
	<p>๘๐๑ ๓๐๘ พระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่ (๓) (๒-๒-๖) Seminar on Buddhism and modern world society สัมมนาเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของพระพุทธศาสนาในสังคมโลกยุคใหม่ ด้วยกระบวนการวิจัย การประยุกต์ใช้ และการทดลองล่าสุดเกี่ยวกับคำสอนและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาในด้านประสาทวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตวิทยา จิตบำบัด การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เศรษฐศาสตร์ สันติศึกษา และการจัดการ ฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมทักษะในการพัฒนามุมมองทางพระพุทธศาสนา และค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาและสนองต่อความท้าทายในโลกสมัยใหม่</p>	<p>๑. เพิ่มรายวิชาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อ ๒ ของหลักสูตรที่ปรับใหม่</p>
วิชาเลือก	วิชาเลือก	
<p>๘๐๑ ๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา ๓ (๓-๐-๖) Independent Study in Religious Studies ศึกษาอิสระแนวคิดและคำสอนของศาสนาต่างๆ คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม</p>	<p>๘๐๑๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา นิสิตจัดทำโครงการโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา ศึกษาเปรียบเทียบถึงความเป็นสากลแห่งคำสอน ศาสนสัมพันธ์ เพื่อการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมความเชื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>ศาสนาสีกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ โดยศึกษาเปรียบเทียบถึงความ เป็นสากลแห่งคำสอน การอยู่อย่างสันติของมนุษยชาติและการ เกี่ยวข้องต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่าง รายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และ เสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา</p>	<p>ของมนุษยชาติ และการเกี่ยวเนื่องต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นต้น ของศาสนาต่าง ๆ คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสีกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อและนำเสนอผล การศึกษาในชั้นเรียน หรือเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ</p>	
<p>๘๐๑ ๒๑๑ สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Applied Buddhist Ethics</p> <p>สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ โดยเน้น ศึกษาหลักการและเกณฑ์ตัดสินในพุทธจริยศาสตร์เพื่อตอบ ปัญหาทางจริยศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน เช่น การเลือกเพศ การ ตัดต่อพันธุกรรม การใช้สัตว์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ การบริจาค อวัยวะ การอุ้มบุญ อัตวินิบาตกรรม การุณยฆาต โทษประหาร ชีวิต สงครามที่เป็นธรรม การทำแท้ง ปัญหาเรื่องสิทธิเหนือ ร่างกาย สิทธิที่จะตาย การแต่งงานกับเพศเดียวกัน การละเมิด ทรัพย์สินทางปัญญา จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม จริยศาสตร์ธุรกิจ จริยศาสตร์การแพทย์ และประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์อื่นๆ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา</p>		ตัดออก
๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	๘๐๑๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Sustainable Development</p> <p>สัมมนาแนวคิดทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน แล้ววิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนาที่เน้นความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา</p>	<p>๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Sustainable Development</p> <p>สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน วิเคราะห์หลักการแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงการเรียนรู้ขอบข่ายพระพุทธศาสนาที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p>	
<p>๘๐๑ ๒๑๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Feminism</p> <p>สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันด้านสถานะและบทบาทระหว่างบุรุษกับสตรีในสังคม รวมทั้งประเด็นคำถามของสังคมสมัยใหม่ที่มาควบคู่กับแนวคิดแบบสตรีนิยม (Feminism) สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคทางเพศ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่าง</p>	<p>๘๐๑ ๓๒๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Feminism</p> <p>สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี สถานะและบทบาทของสตรีในสังคมสมัยพุทธกาลและสมัยปัจจุบัน การแบ่งแยก การเลือกปฏิบัติ ความรุนแรงทางเพศ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคทางเพศ ตลอดจนถึงการพัฒนาแนวทางและกลไกในการเสริมสร้างพลังสตรี โดยเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา จัดการสัมมนา</p>	<p>ปรับรหัสและคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
รายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	พร้อมสรุปประมวลผลการสัมมนา ที่สามารถนำไปต่อยอดในการทำบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้	
<p>๘๐๑ ๒๑๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย ๓ (๓-๐-๖) Buddhism in Thai Literatures</p> <p>ศึกษาแนวความคิดทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทย เรื่องเด่นๆ โดยเน้นวิเคราะห์อิทธิพลของพระพุทธศาสนาในแง่หลักคำสอน ภาษา โลกทัศน์ ฉาก โครงเรื่อง และบุคลิกลักษณะของบุคคลในวรรณคดี รวมทั้งศึกษาบทบาทของวรรณคดีไทยในฐานะเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความเชื่อทางพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในแง่วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีไทยและค่านิยมทางสังคม</p>	<p>๘๐๑ ๓๒๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย ๓ (๓-๐-๖) Buddhism in Thai Literatures</p> <p>สัมมนาแนวคิดและหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทย โดยเน้นวิเคราะห์ความเป็นมา รูปแบบและโวหารการประพันธ์ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญ ตลอดจนอิทธิพลของวรรณคดีไทยที่มีต่อคติความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นให้กว้างขวางและลุ่มลึกต่อไป</p>	ปรับรหัสและคำอธิบายรายวิชาใหม่
<p>๘๐๑ ๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Psychotherapy and Counseling</p> <p>วิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับหลักจิตรักษาและการให้คำปรึกษาในจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาความเครียด ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพและปัญหาเกี่ยวกับความรัก เป็นต้น</p>	<p>๘๐๑ ๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Psychotherapy and Counseling</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบกับจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความเครียด ความรัก ความขัดแย้งทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว และสุขภาพ</p>	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>๘๐๑ ๓๑๖ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Aged Society</p> <p>สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ เพื่อหาแนวทางในการนำพุทธธรรมมาบูรณาการกับหลักการบริหารจัดการในด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพ การพึ่งตนเอง จิตวิทยาในการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า เป็นต้น โดยเน้นศึกษาหลักการทั้งฝ่ายที่เป็นผู้ดูแลและผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา</p>	<p>๘๐๑ ๓๑๖ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Aged Society</p> <p>สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ สถานการณ์แนวโน้มปัญหา และการตอบสนองต่อสังคมผู้สูงอายุในโลกและประเทศไทย การบูรณาการพุทธธรรมเพื่อสร้างกลไกและบริหารจัดการ เพื่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงสู่วัยผู้สูงอายุ การพึ่งตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า การส่งเสริมสุขภาพ การดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง ตลอดจนการศึกษาดูงานกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>
<p>๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy</p> <p>สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนา ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) โดยเน้นศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องและส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอันเกิดจากความไม่พอเพียงในระบบ</p>	<p>๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy</p> <p>สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) วิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ และผลกระทบทางเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมปัจจุบัน เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจตามแนว</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>เศรษฐกิจแบบทุนนิยมและบริโคนิยมในสังคมปัจจุบัน แล้วเสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพระพุทธศาสนาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงานดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา</p>	<p>พระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดถึงแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ ที่เป็นรูปธรรม</p>	
<p>๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Socially Engaged Buddhism สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ เช่น ขบวนการสรรวัทัยในศรีลังกา ขบวนการชาวพุทธเวียดนาม ขบวนการชาวพุทธทิเบต ขบวนการชาวพุทธไทย ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา</p>	<p>๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Socially Engaged Buddhism สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ ตลอดถึงการศึกษาดูงานกิจกรรมเพื่อสังคมของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>
<p>๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก ๓ (๓-๐-๖)</p>	<p>๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Abhidhamma Pitaka</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>Seminar on Abhidhamma Pitaka</p> <p>สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎก โดยเน้นศึกษา กำเนิดและพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎก รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสมมติสัจจะ และปรมาตตสัจจะ แนวคิดเรื่องกรรมกับอนัตตา แนวคิดเรื่องปรมาตตธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน เป็นต้น เชื่อมโยงกับ คัมภีร์อภิธรรมวาทาร คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษาศึกษา</p>	<p>สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา โดยเน้น กำเนิดและพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสัจจะ กรรมกับอนัตตา ปรมาตตธรรม ๔ เชื่อมโยงกับคัมภีร์อภิธรรมวาทาร คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ตลอดถึงวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตจิต และสังคมสมัยใหม่</p>	
<p>๘๐๑ ๓๒๐ พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhism and ASEAN Community</p> <p>ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับหลักการของอาเซียน ๓ อย่าง คือ(๑)ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (๒)ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๓)ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษาศึกษา</p>	<p>๘๐๑ ๓๒๐ พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhism and ASEAN Community</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับหลักการของประชาคมอาเซียน ๓ ด้าน คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยเน้นวิเคราะห์หลักความจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติและข้อปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ตลอดถึงศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาที่ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมหลักการทั้ง ๓ ด้าน ในอาเซียน</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	<p>๘๐๑ ๓๒๕ สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Theravada Mahayana and Vajrayana Buddhism</p> <p>สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน ในประเด็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พัฒนาการ นิกายสำคัญ คัมภีร์และหลักคำสอนสำคัญ การรักษาและถ่ายทอดคำสอน อิทธิพลที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนการเผชิญต่อความท้าทายใหม่ ๆ และการปรับตัวเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน</p>	เป็นรายวิชาเดิมในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๕ นำมาปรับชื่อวิชาใหม่ และเขียนคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
	<p>๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น (๓)</p> <p>สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่น โดยวิเคราะห์รูปแบบการ โวหารการ ประพันธ์ โครงสร้าง วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระสำคัญ ตลอดจนอิทธิพลของงานวรรณกรรมที่มีต่อคติความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น อันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจรากฐานวิถีชีวิตของคนในชุมชนในท้องถิ่น</p>	เพิ่มรายวิชาใหม่
	<p>๘๐๑ ๓๐๑ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติธรรม, นิติธรรม, สหธรรม, และวัตรธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้</p>	เพิ่มรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	<p>ทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยงกับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก หรือ อรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพหุวัฒนธรรม</p>	
	<p>๘๐๑ ๓๒๖ สัมมนาพุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhist Philosophy สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดทางอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ในพุทธปรัชญาสำนักต่าง ๆ คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มายมิกะ โยคจาร สุขาวดี อวตังสกะ และพุทธตันตระ พร้อมทั้งเปรียบเทียบแนวคิดหลักของสำนักพุทธปรัชญาเหล่านี้ เพื่อนำไปต่อยอดในงานดุษฎีนิพนธ์ และบทความ และสารนิพนธ์ได้</p>	<p>เป็นรายวิชาเดิมในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๕ นำมาปรับชื่อวิชาใหม่ และเขียนคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน</p>
ดุษฎีนิพนธ์	ดุษฎีนิพนธ์	
<p>แบบ ๑.๑ ๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์ ๕๔ หน่วยกิต Dissertation เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>แบบ ๑.๑ ๘๐๐ ๒๐๐ ดุษฎีนิพนธ์ ๕๔ หน่วยกิต Dissertation เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	คงเดิม

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
<p>แบบ ๑.๒</p> <p>๘๐๐ ๓๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๗๘ หน่วยกิต</p> <p>Dissertation</p> <p>เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>แบบ ๑.๒</p> <p>๘๐๐ ๓๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u>๗๒ หน่วยกิต</p> <p>Dissertation</p> <p>เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>ปรับลดหน่วยกิตลงเป็น ๗๒ หน่วยกิต</p>
<p>แบบ ๒.๑</p> <p>๘๐๐ ๔๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๓๖ หน่วยกิต</p> <p>Dissertation</p> <p>เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>แบบ ๒.๑</p> <p>๘๐๐ ๔๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๓๖ หน่วยกิต</p> <p>Dissertation</p> <p>เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>แบบ ๒.๒</p> <p>๘๐๐ ๕๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๔๘ หน่วยกิต</p> <p>Dissertation</p> <p>เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>แบบ ๒.๒</p> <p>๘๐๐ ๕๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๔๘ หน่วยกิต</p> <p>Dissertation</p> <p>เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>คงเดิม</p>

ภาคผนวก ค
ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัยพ.ศ. ๒๕๔๐สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราว ประชุมครั้งที่๙/๒๕๔๑เมื่อวันที่๒๔
กันยายนพ.ศ. ๒๕๔๑จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

**หมวดที่๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ๓บรรดาข้อบังคับระเบียบประกาศคำสั่งหรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อ
บังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ๔ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายถึงผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ๕ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ๖คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจาก
มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า๒.๕๐จากระบบ๔แต้มยกเว้นผู้มี
ประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค
และ

๖.๓ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ๗คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

๗.๑ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย
หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่
มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยจัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาคโดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปี การศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือกไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือกไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติและไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติและไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษา

ปกติตามข้อ๑๑.๑และข้อ๑๑.๒คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีกแต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน๒ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓การนับเวลาในข้อ๑๑.๑และข้อ๑๑.๒ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ๑๓.๑.๑

๑๑.๔รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ๑ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ๓ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ๑หน่วยกิต

๑๑.๕รายวิชาที่ นิสิตใช้เวลาปฏิบัติ การอภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ๒ ถึง ๓ชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้วนิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ๑หน่วยกิต

ข้อ๑๒การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาใน ระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน๕ปีได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน๘หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณ ค่าระดับเฉลี่ยสะสมและรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ๑๓การลาพักและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑นิสิตที่มีเหตุจำเป็นอาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่งเมื่อได้ศึกษาในบัณฑิต วิทยาลัยไม่น้อยกว่า๑ภาคการศึกษาปกติโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน๓๐วันนับจากวันเปิด ภาคการศึกษาใหม่หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษา ดังกล่าวนิสิตอาจขอลาพักการศึกษา เป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมิไ้บรรอง แพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญในกรณีนี้นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพัก การศึกษาให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพัก การศึกษาตามข้อ๑๓.๑.๑ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาต้องชำระ ค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็น นิสิตทุกภาคการศึกษายกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้วในกรณีนี้ให้ นิสิตได้ W ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ๑๔การฟื้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๔.๑สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่๑ต่ำกว่า๒.๕๐

๑๔.๒สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า๓.๐๐

๑๔.๓ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑หรือข้อ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔มหาวิทยาลัยลงโทษให้ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ๓๒.๕

๑๔.๕ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ๑๓หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติ ตามข้อ๑๗.๕

๑๔.๖ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ๑๕นิสิตที่พ้นสภาพตามข้อ๑๔.๕และ๑๔.๖อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา๒ปีนับจากวันที่ นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตและถ้าคุณบดีบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ใน ระยะเวลาการศึกษาทั้งหมดในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างๆเหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ๑๖การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและ วัสดุด้วยตนเองตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่างๆตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยนิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมด พร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้ กองทะเบียนและวัสดุทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน๗วันหลังจากวันที่กำหนดไว้มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์ใน กรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัสดุทราบตามความในวรรคแรกแล้วต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามิเหตุจำเป็นอย่างยิ่งจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทน ได้ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน๗วัน

นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใดต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยใน สาขาวิชานั้นและจะศึกษาเกินกว่า๑สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ๑๗การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษาโดย ความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน๑๔วันแรกของภาคการศึกษาปกตินับจากวันเปิดภาค การศึกษาไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นเว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า๖หน่วย กิตและไม่เกิน๑๕หน่วยกิต

๑๗.๔นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนดต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด

๑๗.๕นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนวิชาในภาคการศึกษาใดต้องลาพักการศึกษาตาเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษา สภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ๑๘อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษาโดยคณบดี บัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ๑๘ การถอนเพิ่มและเปลี่ยนรายวิชา

๑๘.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำใ้ภายใต้เงื่อนไขและมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๘.๑.๑ ในกรณีที่ขอถอนภายใน๑๔วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปรายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียบ

๑๘.๑.๒ ในกรณีที่ขอถอนหลังจาก๑๔วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน๓๐วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปนิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๘.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใดเมื่อพ้นกำหนดตามข้อ๑๘.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้นเว้นแต่กรณีที่มิใช่เหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ W ในรายวิชานั้น

๑๘.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชาให้กระทำใ้ภายใน๑๔วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปและหากพ้นกำหนดนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยทั้งนี้นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษาโดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบการเขียนรายงานการมอบหมายงานให้ทำหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้นเมื่อสิ้นภาคการศึกษาให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้นก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาคนิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ๘๐ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษา รายวิชาของบัณฑิตวิทยาลัยใช้เพียง ๖ ระดับมีผลการศึกษาระดับและค่าระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่เน้นหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผลหรือไม่มีการวัดผลให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อนวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่เน้นหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างกาเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็นระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B +
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดตามข้อ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ๘๐แต่ไม่ได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษาเพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วนเพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผลและส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจและหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้ออนหน่วยกิตตามข้อ๑๒

๒๑.๘การให้ U จะกระทำได้เฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาคนับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐การให้ W จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่ได้รับไว้ในข้อ๑๓. ข้อ๑๔.๑.๒ และข้อ๑๔.๑.๓

๒๑.๑๑การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปและผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ผ่านมาเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้วแต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปและผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้วแต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้นเป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ๒๒การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑การนับหน่วยกิตให้ครบหลักสูตรให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้นเว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชาซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชาต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชานั้นอีกและสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือกนิสิตมีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ๒๒.๑นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ๒๓ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาคโดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้นและคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ๒๔การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันและหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้นโดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ๒๕รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, U, W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมา คำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ๒๖ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ๒๗การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตนิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า๒ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า๑๖หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตนิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า๒ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า๑๒หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ แล้ว

ข้อ๒๘รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ๒๙วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้วให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตการนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจาก บัณฑิตวิทยาลัยก่อน ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า หรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายกลุ่มวิชาทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณีที่ หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗
ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ๓๒ในกรณีทีนินิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๒.๑ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ให้พักการศึกษาตั้งแต่๑ภาคการศึกษาถึง๓ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ๓๓นินิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงามในกรณีทีนินิสิตกระทำผิดข้อบังคับระเบียบคำสั่งหรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยและได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วในข้อ๓๒นินิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ชดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ระงับการให้ปริญญาไม่กำหนดไม่เกิน๓ปีการศึกษา

๓๓.๓ระงับการออกไปแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน๓ปีการศึกษา

ข้อ๓๔ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาลงโทษนินิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่างๆตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ๓๒และข้อ๓๓ตามสมควรแก่กรณีเฉพาะกรณีทีนินิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบเป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณีตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ๓๒

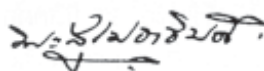
บทเฉพาะกาล

ข้อ๓๕ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนินิสิตระดับบัณฑิตศึกษาดังต่อไปนี้

๓๕.๑นินิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตก่อนปีการศึกษา๒๕๔๒ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโทพุทธศักราช๒๕๓๐

๓๕.๒นินิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒เป็นต้นไปให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศณวันที่๒๔กันยายนพ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ.๒๕๕๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.๒๕๕๑แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ.๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษาจนรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต”

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)

แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๖ และข้อ ๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

“ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษามีไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนดคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

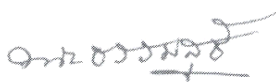
๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
ว่าด้วยการศึกษาระดับ

กรณราชวิทยาลัย
บัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)

พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๔๑

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่
อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดย
คำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ
คณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัย

ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาบุญโถ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗

เพื่อให้การศึกษาวិชาการกรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลู่วัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

กรณราชวิทยาลัย
ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐

อนุญาตให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธี ปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบ นี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ วิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒

(๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ วิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบ เพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔

(๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงาน ความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์(สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั่วคราว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บท ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อ นิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๗.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๗.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดหากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้องชำระเป็นค่าปรับในอัตราค่าลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑ วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่โดยไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก ยกเว้นหากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้อง และได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ รูป คน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้จะต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษาตั้งแต่ ๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและ
โครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่า
ระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ ต่อ
บัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว
๑๐ วันทำการ

๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธาน
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทย
และภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๑๒.๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์
ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน
ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์
ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณา
แต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการ
ตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้บัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และ
มีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการ
ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้ง
ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบ
วิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัยกรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิตินิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อย ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งที่เป็นแบบไฟล์

Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๑๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสิทธิมนี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพลະเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิต ที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้
ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา ๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

๒. วิชา ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U

นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

**ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา**

เพื่อให้การกำหนดรหัสประจำรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ไว้ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑) รหัสรายวิชา
- ๒) ชื่อวิชา
- ๓) จำนวนหน่วยกิต
- ๔) จำนวนชั่วโมงบรรยาย
- ๕) จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ
- ๖) จำนวนชั่วโมงศึกษานอกเวลา

๑. รหัสรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยเลข ๖ หลัก ตัวอย่าง ๑๐๑ ๒๑๑

๑.๑ เลขตัวที่ ๑ หมายถึง คณะและระดับของหลักสูตร ดังนี้

๑) เลข ๑	หมายถึง คณะพุทธศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๒) เลข ๒	หมายถึง คณะครุศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๓) เลข ๓	หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๔) เลข ๔	หมายถึง คณะสังคมศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี

- ๕) เลข ๕ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ๖) เลข ๖ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
- ๗) เลข ๗ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ๘) เลข ๘ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- ๙) เลข ๙ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๑.๒ เลขตัวที่ ๒ และ ๓ หมายถึง สาขาวิชา เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ ในทุกหลักสูตร โดยให้นับเลขตามลำดับการเปิดสาขาวิชา และเลข ๐๐ หมายถึง หลายสาขาวิชาในหลักสูตรนั้นบังคับให้ศึกษารายวิชาเหมือนกัน

๑.๓ เลขตัวที่ ๔ หมายถึง ชั้นปีที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ เป็นต้นไป และหมายถึงภาคการศึกษาที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๑.๔ เลขตัวที่ ๕ และ ๖ หมายถึง ลำดับรายวิชาในแต่ละหลักสูตร เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ และเลข ๐๐ หมายถึง สารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์

๑.๕ รายวิชาที่เป็นวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนพระพุทธศาสนา ให้กำหนดเลข ๓ ตัวแรกเป็นเลข ๐๐๐

๒. ชื่อรายวิชา

๒.๑ ให้เขียนชื่อเต็มของรายวิชา ไม่จำกัดจำนวนตัวอักษร

๒.๒ หลักสูตรภาษาไทย ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒.๓ หลักสูตรภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาอังกฤษอย่างเดียว

๒.๔ หลักสูตรภาษาอื่นจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษานั้นๆ และภาษาอังกฤษ

๓. จำนวนหน่วยกิต

ต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๔. จำนวนชั่วโมงบรรยาย

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕. จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ

๕.๑ คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕.๒ จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ รวมถึงการปฏิบัติให้ห้องทดลอง หรือการปฏิบัติในภาคสนาม

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต

เพื่อให้การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต ดังนี้

๑. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข ว่า “สารนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Research Paper”
๒. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก ว่า “วิทยานิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Thesis”
๓. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ว่า “ดุษฎีนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Dissertation”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร,ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อให้การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายความว่า นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สถาบันภาษา” หมายความว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“MCU-GET: MCU-Graduate English Test” หมายความว่า การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่ดำเนินการโดยสถาบันภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ mcu ๐๐๓ และ mcu ๐๐๔ หรือสมัครสอบ MCU-GET ตามเวลาที่สถาบันภาษากำหนด สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บ.ส., ป.ทศ. และ ป.สศ. ต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษตามที่สถาบันภาษากำหนด จึงจะมีสิทธิ์ขออนุมัติสำเร็จการศึกษา

กรณีนิสิตผ่านการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือผ่านการสอบ MCU-GET หรือผ่านการสอบภาษาอังกฤษจากสถาบันอื่นๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี ก่อนได้รับคัดเลือกเข้าศึกษา ได้รับยกเว้นไม่ต้องสมัครเรียนหรือสมัครสอบ MCU-GET อีก

ภาคผนวก ง
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๒๒๘/๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๘ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

*****

บัณฑิตวิทยาลัย (ส่วนกลาง)

๑. พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, รศ. ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาทรรษา อดมมหาโส, รศ. ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระเมธีวราญาณ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๔. พระมหาทวี มหาปโย, ผศ. ดร.	กรรมการ
๕. พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน, ผศ. ดร.	กรรมการ
๖. รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการ
๗. รศ. ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	กรรมการ
๘. รศ. ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	กรรมการ
๙. ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโถม	กรรมการ
๑๐. ผศ. ดร.ดวงเพชร สมศรี	กรรมการ
๑๑. ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์	กรรมการ
๑๒. รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๑๓. รศ. ดร.สำเนียง เลื่อมใส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๑๔. ผศ. ดร.วุฒินันท์ กั้นทะเดียน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๑๕. ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
๑๖. พระมหาสันติ อธิภทโท, ดร.
๑๗. พระเสถียร สุทธิสัทโท
๑๘. ดร.สมคิด เศษวงค์
๑๙. ดร.อุดม จันทิมา
๒๐. นายภพภพ เทพรานี
๒๑. นายวิทยา ปานไช
๒๒. แม้อัญญา ชูภักดิ์

- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการและเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

วิทยาเขตขอนแก่น

๑. พระมหามิตร ฐิตปณโณ, รศ. ดร.
๒. พระมหาดาวสยาม วชิรปณโณ, ผศ. ดร.
๓. ดร.อดุลย์ หลานวงค์
๔. รศ. ดร.เกียรติศักดิ์ บังเพลิง
๕. ผศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง
๖. ผศ. ดร.หอมหวล บัวระภา

- กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตเชียงใหม่

๑. พระครูสิริปริยัตยานุศาสน์, ดร.
๒. พระครูพิพิธสุตาทรร, ดร.
๓. ดร.พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์
๔. รศ. ดร.เทพประวิณ จันทร์แรง
๕. พระครูธรรมธรชัยวิชิต ขยาภินนโท, ดร.
๖. รศ. ดร.วิโรจน์ อินทนนท์
๗. ผศ. ดร.ประทีป พิษทองกลาง

- ประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๑. พระครูโฆสิตพัฒนานุกูล, ผศ. ดร.
๒. พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.
๓. พระครูโสภณรัตน์บัณฑิต, ผศ. ดร.
๔. พระครูโกศลอรธกิจ, ดร.
๕. ผศ. ดร.สิทธิโชค ปาณะศรี
๖. ดร.สวัสดิ์ อโณทัย
๗. รศ. ดร.สมบูรณ์ บุญโท

- กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตหนองคาย

๑. พระศรีญาณวงศ์, ดร.	กรรมการ
๒. พระครูปริยัติสุวรรณวัฒน์, ดร.	กรรมการ
๓. พระครูพิศาลสารบัณฑิต, รศ. ดร.	กรรมการ
๔. พระครูจิระธรรมธัช, รศ. ดร.	กรรมการ
๕. ผศ. ดร.สมเดช นามเกต	กรรมการ
๖. ผศ. ดร.หอมหวล บัวระภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.วิเชียร แสรมณี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตนครราชสีมา

๑. พระมหาสุพร รกขิตตธมโม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. ผศ. ดร.เสฐียร ทั้งทองมะดัน	กรรมการ
๓. ดร.สิริภพ สวนคง	กรรมการ
๔. ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์	กรรมการ
๕. รศ. ดร.จำเริญรัตน์ จิตตจิระจรรย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๖. ผศ. ดร.ธวัชชา เดชสุภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตนครสวรรค์

๑. พระศรีสมโพธิ, ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาไฉ่ ธมมเมธี, ดร.	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.ศิริโรจน์ นามเสนา	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.สามารถ สุขุประการ	กรรมการ
๕. ดร.วัฒน์ กัลยาณพัฒนกุล	กรรมการ
๖. ศ. ดร.วัชระ งามจิตระเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตพะเยา

๑. พระครูวรวรรณวิฑูรย์, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาพงษ์ประกากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. รศ. ดร.วันชัย พลเมืองดี	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.ชูชาติ สุทธะ	กรรมการ
๕. รศ. ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๖. ผศ. ดร.สุนทร คล้ายอ้า	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส

๑. พระเทพสุวรรณเมธี, รศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาโกมล กมโล, ผศ.	กรรมการ
๓. พระปลัดสมชาย ปโยโค, ดร.	กรรมการ
๔. ดร.ธานี สุวรรณประทีป	กรรมการ
๕. ดร.นวลวรรณ พูนวสุพลฉัตร	กรรมการ
๖. รศ. ดร.อำพล บุตดาสาร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. รศ. ดร.สำเนียง เลื่อมใส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๑. พระครูพิพิธจารุธรรม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูสิริรัตนานูวัตร, รศ. ดร.	กรรมการ
๓. ดร.เจริญมณีจักร์	กรรมการ
๔. ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล	กรรมการ
๕. พระครูรัตนสุตาภรณ์, ผศ. ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๖. รศ. ดร.ปัญญา นามสง่า	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

๑. พระชยานันท์หมณี, ผศ.ดร.	กรรมการ
๒. ดร.ชำนาญ เกิดช่อ	กรรมการ
๓. ดร.โสภณ บัวจันทร์	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.เสริมศิริ อัครพัฒน์พันธ์	กรรมการ
๕. ผศ.ฐิติพร สะสม	กรรมการ
๖. รศ. ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.ประทีป พิษทองกลาง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๑. พระครูสิริสุตานุยุต, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระอธิการสมนึก จจรโณ, ดร.	กรรมการ
๓. พระมหาอินทร์วงศ์ อีสรรภานี, ดร.	กรรมการ
๔. ผศ. พิเศษ ดร.ปกรณ มหากันธา	กรรมการ
๕. ผศ. ดร.ไพรินทร์ ณ วินนา	กรรมการ
๖. รศ. ดร.วิโรจน์ อินทนนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

๑. พระอธิการสุชาติจันทโร, ดร.	กรรมการ
๒. นายจิรศักดิ์ ปันลำ	กรรมการ
๓. นายสมจันท์ ศรีปรีชยานนท์	กรรมการ
๔. รศ. ดร.ปรุทม์ บุญศรีตัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๕. ผศ. ดร.โผน นามณี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

๑. พระครูปลัดสมหมาย อตตสิทโธ, ดร.	กรรมการ
๒. พระครูวาปีจันทคุณ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.ไพฑูรย์ สวนมะไฟ	กรรมการ
๔. ดร.สังเวียน สาผาง	กรรมการ
๕. รศ. ดร.โสวิทย์ บำรุงศักดิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พระนัฐวุฒิ สิริจันท, ดร.	กรรมการและเลขานุการ

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

๑. พระรัตนมณี, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูศรีรัตนานगर, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. พระครูกิตติพัฒนานานูต, ผศ. ดร.	กรรมการ
๔. พระอัครภักคิทธิ สิริวิฑฒโน, ดร.	กรรมการ
๕. พระครูไพโรจน์ศิริรักษ์, ดร.	กรรมการ
๖. รศ. ดร.สัญญา สะสอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.ชุตินันต์ สะสอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

๑. พระศรีสัญญาณมณี, ดร.	กรรมการ
๒. พระครูปลัดพระพันธ์ อมมวฑฒโน, ดร.	กรรมการ
๓. ดร.กาญจนพงศ์ สุวรรณ	กรรมการ
๔. ดร.พูนศักดิ์ กมล	กรรมการ
๕. พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ดร.	กรรมการ
๖. พระมหาโยธิน โยธโก, รศ. ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. รศ. ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วิทยาเขตอุบลราชธานี

๑. พระครูธรรมธรศิริวัฒน์ สิริวัฒนโน, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูโกศลวิहारคุณ, ดร.	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.สิปปมงคล บึงภา	กรรมการ
๔. ดร.นคร จันทราช	กรรมการ
๕. ดร.ทิพย์ภาวิณี ไสชาติ	กรรมการ
๖. รศ. ดร.รัตนะ ปัญญาภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.สุชาติ บุชย์ชยานนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑. พระมหาพจน์ สุวโจ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูศรีปัญญาภิรม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. พระปลัดกิตติ ยุตติธโร, ดร.	กรรมการ
๔. ดร.บรรพต แคโฮสง	กรรมการ
๕. ดร.ภัฏชัชร์ สุขเสน	กรรมการ
๖. รศ. ดนัย ปริษาเพิ่มประสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.อภิญวัฒน์ โพธิ์सान	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ

๑. พระมหาขุนทอง เขมสิริ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระพรสวรรค์ ฐิติญาโณ, ดร.	กรรมการ
๓. พระกัญจน์ กนตธมโม, ดร.	กรรมการ
๔. พระมหาทองชัย ฐิตโสภโณ, ดร.	กรรมการ
๕. ดร.สุทัศน์ ประทุมแก้ว	กรรมการ
๖. ผศ. ดร.สุชาติ บุชย์ชยานนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ดร.พีรวัส อินทวี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตแพร่

๑. พระราชเขมากร, รศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. พระศักดิ์ธัช ส่วโร, ดร.	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.พรหมเรศ แก้วโมลา	กรรมการ
๕. รศ.รวีโรจน์ ศรีคำภา	กรรมการ
๖. ผศ. ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.สยาม ราชวัตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์เลย

๑. พระราชปรีชามินี, ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาสุภาวิชัย ปภสสโร, รศ.	กรรมการ
๖. ดร.จารุกิตติ์ พิริยสุวัฒน์	กรรมการ
๕. ดร.อุตร จันทวัน	กรรมการ
๗. ดร.สุวิบูลย์ จำรูญศิริ	กรรมการ
๓. รศ. ดร.สุขพัฒน์ อนนทจารย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๔. ผศ. ดร.สาคร พรหมโคตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระราชปรีดีกวี, ศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑. ผศ.ดร.เสฐียร ทังทองมะดัน¹

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.เสฐียร ทังทองมะดัน
๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด. พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต	๒๕๕๖	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.ม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	๒๕๔๓	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศษ.บ.ศึกษาศาสตรบัณฑิต	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ศศ.บ. ศิลปศาสตรบัณฑิต	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พธ.บ. พุทธศาสตรบัณฑิต	๒๕๔๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พธ.บ. พุทธศาสตรบัณฑิต	๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
บ.ศ. ๙ (ภาษาบาลี)	๒๕๖๔	บาลีสยามหลวง
ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	๒๕๓๙	บาลีสยามหลวง

๖.ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสพการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระสุตตันตปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พระอภิธรรมปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	แต่งแปลบาลี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	บาลีไวยากรณ์ ๑-๒-๓	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖.	วิสุทธิมคคศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗.	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษชั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘.	พระสูตรมหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙.	แปลบาลีไทยแปลไทยเป็นบาลี ๑, ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐.	มังคลัตถที่ปณีศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๑.	มิลินทปัญหาศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระพุทธศาสนากับการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	การใช้ภาษาบาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	การใช้ภาษาบาลี ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖.	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗.	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘.	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๓ ระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	การใช้ภาษาบาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	การใช้ภาษาบาลี ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความงานวิจัย

- เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “การศึกษาวิเคราะห์วิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางจริยศาสตร์ในคัมภีร์ภควัทคีตา” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๔ - ๓๒.
- เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “การสืบค้นและการจัดระบบการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์โบราณของวัดและการถ่ายทอดภูมิปัญญาตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ วัดวังตะวันตก จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี ๖ ฉบับที่ ๔ (เมษายน ๒๕๖๔) : ๑ - ๑๒.
- เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “การศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : สารแห่งสันติภาพการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๕ - ๑๓.
- เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “คัมภีร์วินัยฉัยและอุตตรวินัยฉัย : การแปลและการศึกษาวิเคราะห์” วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๐) : ๑๐๒ - ๑๑๒.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

- เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “แนวคิดเรื่องพระโพธิสัตว์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร” รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และบูรณาการทางภาษา ครั้งที่ ๓ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา (๗ กันยายน ๒๕๖๔) : ๗ - ๑๖.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “การจัดหมวดหมู่คัมภีร์ไบเบิลทางพระพุทธศาสนาของวัดใน ๔ จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ วัดวังตะวันตก จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ (เมษายน ๒๕๖๔) : ๑ - ๑๒.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน และบุปผาชาติ รัชตธีรปัญญา. “ศึกษาวิเคราะห์การวินิจฉัยพระวินัยตามที่ปรากฏในคัมภีร์ภิกขุณีวิวัฏฐ” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๑๔ - ๒๐.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน และติณณ์ อินทโสฬส. “ศึกษารูปแบบของกุศลกรรมกับการได้เอตทัคคะของพระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนาเถรวาท” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๒๑ - ๒๘.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “รูปแบบการใช้ฉันทลักษณ์ในคัมภีร์วินัจฉัยและอุตตรวินัจฉัย”, วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ วัดวังตะวันตก จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓) : ๓๘๙ - ๔๐๒.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “การตีความคำสอนเรื่องอิทัปปัจจยคาถาในทัศนะของพุทธทาสภิกขุ” วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์ ในปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๓๙ - ๕๔.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “๗ อุปนิสัยเพื่อพัฒนามนุษย์ให้มีประสิทธิผลสูง” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๕ - ๑๓.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “ศึกษาวิเคราะห์ปฏิจสุปปาบทกับแนวคิดแบบธรรมชาตินิยมในพุทธปรัชญาเถรวาท” วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๕๔ - ๗๑.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “แนวคิดทางรัฐศาสตร์ในอัครคัมภีร์สุตตรและจกักวัดติสุตตร” วารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๑๗ - ๓๐.

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. “คุณลักษณะของครูตามแนวพระพุทธศาสนา” วารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๖๑ - ๗๖.

๗.๓ หนังสือ/ตำรา

เสฐียร ทั้งทองมะดัน, ฉันทันท์ อินศรเดช และสมศักดิ์ สุกเพ็ง. (๒๕๖๒). **นิติปรัชญาแนวพุทธ**. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (จำนวน ๓๐๐ หน้า)

เสฐียร ทั้งทองมะดัน, สุเทพ พรหมเลิศ และประพัฒน์ ศรีกุลกิจ. (๒๕๖๓). **พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข**. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (จำนวน ๑๗๐ หน้า)

เสฐียร ทั้งทองมะดัน และประพัฒน์ ศรีกุลกิจ. (๒๕๖๔). **พระไตรปิฎกศึกษา**. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (จำนวน ๑๘๐ หน้า)

๗.๔ เอกสารวิชาการ

เสฐียร ทั้งทองมะดัน. (๒๕๖๑). **ศึกษาศาสตร์ในพระพระไตรปิฎก** นครราชสีมา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด มิตรภาพการพิมพ์. (จำนวน ๔๐๐ หน้า)

๒. พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ, ดร.²

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ,ดร. (โกวิท อภิปัญญา) เมฆขุนทด
 ๒. ตำแหน่ง อาจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา, ภาษาอังกฤษ, ประวัติศาสตร์
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถาบันที่ศึกษา
Ph.D. (Pali & Theravada Buddhism)	๒๕๕๐	Sampuranand Sanskrit University, India
M.A. (Ancient Indian & Asian Studies)	๒๕๔๕	Magadh University, India
B.A. (Pali)	๒๕๔๒	Nava Nalanda Mahavihara University, India

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การอ่านพระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การอ่านการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สนทนาธรรมกรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๒	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาหลักพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความงานวิจัย

พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ และประพัฒน์ ศรีกุลกิจ. “การพัฒนากิจกรรมทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย”. เผยแพร่ผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ ระดับนานาชาติครั้งที่ ๗ ความดี ความงาม ความจริง : การไตร่ตรองและการตีความร่วมสมัย. (๒๗ เมษายน ๒๕๖๕) : ๖๕ – ๗๒.

พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ และพระครูสังวรวิริรักษ์. “กระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเชิงพุทธของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา”. เผยแพร่ผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ ระดับนานาชาติครั้งที่ ๗ ความดี ความงาม ความจริง : การไตร่ตรองและการตีความร่วมสมัย. (๒๗ เมษายน ๒๕๖๕) : ๖๕ – ๗๒.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ และพระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม, “พระสงฆ์กับการดูแลสุขภาพตนเองตามหลักพระธรรมวินัย”. เผยแพร่ผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ พุทธบูรณาการท้องถิ่นวิถีใหม่สู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน”. (๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕) : ๑๐๘ – ๑๑๖.

๗.๓ หนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการสอน

พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ. (๒๕๖๒). พุทธรัฐศาสตร์. นครราชสีมา : หจก.ทัศน์ทองการพิมพ์. (จำนวน ๓๗๕ หน้า)

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/ ๑๐๕๕๘

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ (โกวิท เมฆขุนทด)

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคณวุฒิ Doctor of Philosophy จาก Sampurnanand Sanskrit University สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาคณวุฒิดังกล่าวแล้ว มีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ ของทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ) การพิจารณาคณวุฒินี้ ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นางจรสา ภาวิมล)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๑๒

โทรสาร ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๖๕

๓. ดร.ชริสา ไช้อำเอี่ยม³

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.ชริสา ไช้อำเอี่ยม
 ๒. ตำแหน่ง อาจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถาบันที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๖๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	การเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความวิจัย

ชริสา ไช้อำเอี่ยม และพระยุพธนา อธิจิตโต. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาของปราสาทขอมในจังหวัดนครราชสีมา”เผยแพร่งานวิจัยในวารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓). : ๗๑-๘๓.

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระยุพธนา อธิจิตโต และฐริศา ไชอ่ำเอี่ยม “ความเลื่อมล้ำในการเข้าถึงคำสอนทางพระพุทธศาสนา” **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำหนดจัดงานสัมมนาวิชาการระดับชาติและนานาชาติ.** (๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๗๐-๘๐.

ฐริศา ไชอ่ำเอี่ยม และพระมหาทวี มหาปัญญา. “แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคไบโพลาร์เชิงพุทธบูรณาการ” **วารสารปรัชญาปริทรรศน์.** ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๗๕-๘๔.

ฐริศา ไชอ่ำเอี่ยม, พระมหาทวี มหาปัญญา. และธรรมปพร หงส์ทอง “**อจินไตยในมุมมองของพุทธทาสภิกขุ**” **วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์.** ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๐) : ๑๑๕-๑๒๔.

ฐริศา ไชอ่ำเอี่ยม และพระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, “**พระสงฆ์กับการดูแลสุขภาพตนเองตามหลักพระธรรมวินัย**”. **เผยแพร่ผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ พุทธบูรณาการท้องถิ่นวิถีใหม่สู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน**”. (๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕) : ๑๐๘ – ๑๑๖.

๔. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ผศ.ดร.⁴

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ดร. (ปวงกลาง)
 ๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา, ภาษาอังกฤษ, ภาษาศาสตร์
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถาบันที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
M.A. (Linguistics)	๒๕๕๐	มหาวิทยาลัยนาคปุรี อินเดีย
พธ.บ. (English)	๒๕๓๕	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ป.ธ. ๘	๒๕๔๔	บาลีสยามหลวง

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การอ่านพระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การอ่านการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สนทนาธรรมกรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	การเขียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	การใช้ภาษาบาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	สัมมนาหลักพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความงานวิจัย

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup เชียงพุทธ ในจังหวัดนครราชสีมา”. **เผยแพร่ผลงานวิจัยใน NBRC2021 การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒** สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๗๓-๑๘๗.

เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup เชียงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “Smart City Korat”. **เผยแพร่ผลงานวิจัยใน NBRC2021 การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒** สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๕๑๙-๕๓๔.

เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา”. **เผยแพร่ผลงานวิจัยใน NBRC2021 การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒** สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๖๔๕-๖๕๖.

เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “การพัฒนาระบบนิเวศน์เชิงพุทธสำหรับผู้ประกอบการใหม่ startup ในจังหวัดนครราชสีมา”. **วารสาร Journal of Roi Kaensarn Acadami**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๖๗-๘๔.

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “รูปแบบการพัฒนาจิตผู้สูงอายุตามแนววิถีพุทธเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญความตายอย่างสงบของผู้อายุในจังหวัดนครราชสีมา” **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑๒ (ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๒๗๒-๒๙๑.

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “การศึกษาวิเคราะห์สถิติเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักมหาสติปัญญาฐานสูตรW. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์**. ปีที่๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒) : ๕๗-๖๗.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระปลัดวัชร วชิรญาณ, สิริภพ สวนดง และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “รูปแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเพณีเชิงพุทธของประชาชนในจังหวัดสุรินทร์”. **วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์** (Academic MCU Buriram JOurnal) ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๒๗ – ๔๐.

สมศักดิ์ สนพะเนา, สิริภพ สวนดง และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “แนวทางการพัฒนางานตามหลักพันธกิจ ๖ ด้าน ของคณะสงฆ์ในจังหวัดนครราชสีมา”. **วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์** (Academic MCU Buriram JOurnal) ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๓๑-๔๕.

พระครูวาปีชัยธรรม, สิริภพ สวนดง และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพองค์รวมของพระสงฆ์ที่สูงอายุตามหลักพระธรรมวินัยในจังหวัดชัยภูมิ”. **วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์** (Academic MCU Buriram JOurnal) ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือน มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔ (TCI ฐาน ๒) .หน้า ๑๖-๓๐.

วรเดช มีแสงอรุทกุล, เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา”. **วารสาร Journal of Modern Learning Development** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม – เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๕๘-๑๖๘.

มนัสพล ยิ่งทะเล, พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และสิริภพ สวนดง. “รูปแบบการจัดกิจกรรมเชิงพุทธเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดนครราชสีมา”. **วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๓) : ๗๓๑-๗๓๙.

ไชยวัตร ศิริศักดิ์ดา, พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และสิริภพ สวนดง. “รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมเชิงพุทธบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมในเขตอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา”. **วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๓) : ๓๓-๔๖.

พระครูภัทรจิตตาภรณ์, พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และพระยุทธินา อธิจิตโต. “แนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์พุทธศิลป์ของอุโบสถในจังหวัดนครราชสีมา”. **วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๓) : ๑๓๕-๑๔๗.

ภาณุวัชร พัทธาดนย์, เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รุกขิตธมโม. “การบริหารตามแนวพุทธาภิบาลของโรงเรียนปัญญาประทีป อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา** ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๑๖-๒๗.

Benjamas Suwannawong, Phramaha Suphorn Rakkhitadhammo, and Phra Anan Aphinanto. “The Buddhist Doctrines as Appeared in Kamanita Vasitthi Literatures” .**The 8th National and the 7th International Seminar.** (26-27 Feb 2022) : ๑๒-๑๙.

Phramaha Suphorn Rakkhitadhammo and Benjamas Suwannawong. “Mind and Enlightenment in Buddhism. **International Seminar on the Occasion of Celebrating 130 Years of MCU.** (16 September 2017) : ๑๔๕-๑๕๐.

๗.๓ หนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการสอน

๗.๓.๑ หนังสือ

พระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม. (๒๕๖๒). พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน. นครราชสีมา : มิตรภาพการพิมพ์ ๑๙๙๕. (จำนวน ๒๕๐ หน้า)

๗.๓.๒ เอกสารประกอบการสอน

พระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม. (๒๕๖๒). พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์. นครราชสีมา : หจก.มิตรภาพการพิมพ์ ๑๙๙๕. (จำนวน ๓๐๐ หน้า)

๕. ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์⁵

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์
 ๒. ตำแหน่ง อาจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา, รัฐประศาสนศาสตร์, พยาบาลศาสตร์
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถาบันที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รป.ม. (การจัดการสำหรับนักบริหาร)	๒๕๔๙	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
พย.บ.(การพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูง)	๒๕๓๖	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	การเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	สัมมนาสุขภาพชุมชน	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
๕.	สุขภาพและวิถีชุมชน	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พระพุทธศาสนาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความงานวิจัย

เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รกขิตธมโม. “การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการStartup เชียงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “Smart City Korat”. เผยแพร่ผลงานวิจัยใน NBRC2021 การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๑๒ สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๕๑๙-๕๓๔.

พระมหาสุพร รกขิตธมโม และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup เชียงพุทธ ในจังหวัดนครราชสีมา”. เผยแพร่ผลงานวิจัยใน NBRC2021 การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒ สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๗๓-๑๘๗.

เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รกขิตธมโม. “การพัฒนาระบบนิเวศน์เชิงพุทธสำหรับผู้ประกอบการใหม่ startup ในจังหวัดนครราชสีมา”. วารสาร Journal of Roi Kaensarn Acadami. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๖๗-๘๔.

พระมหาสุพร รกขิตธมโม และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “รูปแบบการพัฒนาจิตผู้สูงอายุตามแนววิถีพุทธเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญความตายอย่างสงบของผู้อายุในจังหวัดนครราชสีมา” วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑๒ (ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๒๗๒-๒๙๑.

พระมหาสุพร รกขิตธมโม และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “การศึกษาวิเคราะห์สถิติเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักมหาสติปัญญาสูตร”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒) : ๕๗-๖๗.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

มนัสพล ยิ่งทะเล และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “การศึกษาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา”. เผยแพร่ผลงานวิจัยใน NBRC2021 การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒ สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๓๔๓-๓๕๑.

นายบุญสุข อุ่นแก้ว, เสฐียร ทังทองมะดัน และเบญจมาศ สุวรรณวงศ์. “การส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วย

โรคกล้ามเนื้อด้วยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนครราชสีมา”.

วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์ (Academic MCU Buriram JOournal) ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๖-๓๐.

วรเดช มีแสงอรุทกุล, เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รกขิตธมโม. “การพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา”. **วารสาร Journal of Modern Learning Development** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม – เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๕๘-๑๖๘.

ภาณุวัชร พัทธาดนย์, เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และพระมหาสุพร รกขิตธมโม. “การบริหารตามแนว พุทธาภิบาลของโรงเรียนปัญญาประทีป อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. **วารสาร วิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๑๖-๒๗.

Benjamas Suwannawong, Phramaha Suphorn Rakkhitadhammo and Phra Anan Aphinanto. The Buddhist Doctrines as Appeared in Kamanita Vasitthi Literatures .**The 8th National and the 7th International Seminar**. (26-27 Feb 2022) : ๑๒-๑๙.

Phramaha Suphorn Rakkhitadhammo and Benjamas Suwannawong. “Mind and Enlightenment in Buddhism”. **International Seminar on the Occasion of Celebrating 130 Years of MCU**. (16 September 2017) : ๑๔๕-๑๕๐.

๖. พระยุพธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร. (พุลเพิ่ม)^๖

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระยุพธนา อธิจิตโต, ดร. (พุลเพิ่ม)
๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ปรัชญา
๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถาบันที่ศึกษา
Ph.D.(Philosophy)	๒๕๕๓	Banaras Hindu University, India
M.A.(Philosophy)	๒๕๔๗	Banaras Hindu University, India
พธ.บ.(ปรัชญา)	๒๕๔๕	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วิชากรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒	วิชาพุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๓	วิชาอภิปรัชญาวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วิชาวิปัสสนากรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒	วิชาพระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

^๖ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความงานวิจัย

พระยุพธนา อธิจิตโต, เกரியงไกร พินยารัก และพระมหาสุพัทธ์ วชิราวุโธ. “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ในพุทธสถานที่ภูเขาคิซมภูฏประเทศอินเดีย”. การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายด้านวัฒนธรรมในอีสานใต้ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์. (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐) : ๑๑๕ – ๑๒๕.

พระยุพธนา อธิจิตโต, เกரியงไกร พินยารัก และพระมหาสุพัทธ์ วชิราวุโธ. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ในปราสาทพนมวัน”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติบัณฑิตวิทยาลัย มจร ครั้งที่ ๔. (๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑) : ๒๔-๓๐.

พระยุพธนา อธิจิตโต, เกரியงไกร พินยารัก และพระมหาสุพัทธ์ วชิราวุโธ. “คัมภีร์สมันตปาสาทิกาอรรถโยชญา ภาคที่ ๑ : การแปลและการศึกษาวิเคราะห์”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร. ครั้งที่ ๔. (๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑) : ๑๕-๒๓

พระยุพธนา อธิจิตโต และเกரியงไกร พินยารัก. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาของปราสาทขอมในจังหวัดนครราชสีมา”. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๗๑-๘๔.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระยุพธนา อธิจิตโต และสามเณรอนุ น้อยกลาง. “การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องความงามในมัชฌิมาปฏิปทาของพุทธปรัชญาเถรวาท”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณแก่น. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๑๖๖ - ๑๗๐.

พระยุพธนา อธิจิตโต, ดร.สิริภพ สนวนตง และสงวน หล้าโพนทัน. “ความเชื่อพระพุทธศาสนาในปราสาทหินพิมาย”. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ครั้งที่ ๑. (๓ เมษายน ๒๕๖๓) : ๒๑๓-๒๒๐.

๗.๓ ตำราและหนังสือ

พระยุพธนา อธิจิตโต. (๒๕๖๑). ญาณวิทยาวิเคราะห์. นครราชสีมา : มิตรภาพการพิมพ์. (จำนวน ๑๕๕ หน้า)

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๑๑๕๖๖

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๗๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระยวชนา พูลเพิ่ม

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy (Indian Philosophy & Religion) จาก Banaras Hindu University สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้ว มีมติว่าเป็นคุณวุฒิต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคุณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

โทร. ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๕๑

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๓๐

๗. ดร.เกรียงไกร พินยารัก⁷

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.เกรียงไกร พินยารัก

๒. ตำแหน่ง อาจารย์

๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ปรัชญา

๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถาบันที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๑	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.ม.(พุทธศาสนศึกษา)	๒๕๔๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	๒๕๔๐	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ปรัชญาการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ปรัชญาเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	มนุษย์กับสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	ตรรกศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	จริยศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	ปรัชญาการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁷ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ บทความงานวิจัย

พระยุพธนา อธิจิตโต และเกรียงไกร พินยารักษ์. “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ ในพุทธสถานที่ ภูเขาภิษณภูมประเทศอินเดีย”. การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความ หลากหลายด้าน วัฒนธรรมในอีสานใต้ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์. (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐) : ๑๑๕ – ๑๒๕.

ดร.เกรียงไกร พินยารักษ์. “การพัฒนาคุณค่าและจริยศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัด นครราชสีมา”. วารสารวิจัยธรรมศึกษา. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๒๓๒ – ๒๔๓

๗.๒ บทความทางวิชาการ

เกรียงไกร พินยารักษ์, พระยุพธนา อธิจิตโต และพระมหาสุพัตร วชิราวุโธ “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนา พราหมณ์ในปราสาทพนมวัน”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร ครั้งที่ ๔. (๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑) : ๒๓-๓๐

เกรียงไกร พินยารักษ์, พระยุพธนา อธิจิตโต และพระมหาสุพัตร วชิราวุโธ. “คัมภีร์สมันตปาสาทิกาอรรถโยชนา ภาค ที่ ๑ : การแปลและการศึกษา วิเคราะห์”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร. ครั้งที่ ๔. (๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑) : ๑๕-๒๑

เกรียงไกร พินยารักษ์. “มานแห่งความไม่รู้ของจอห์น รอลส์กับธรรมชาติของมนุษย์ในพุทธปรัชญาเถรวาท”. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ ๗. นวัตกรรม การเรียนรู้สู่ การพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓) : ๙๖๑ -๙๗๒

๗.๓ ตำราและหนังสือ

เกรียงไกร พินยารักษ์. (๒๕๖๔). ญาณวิทยา. พิษณุโลก : บริษัทโฟกัส พรินติ้ง จำกัด. (จำนวน ๕๖๙ หน้า)

๖. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ บทความวิจัย

ประพันธ์ ศุภษร. “การอธิบายธรรมด้วยหลักเหตุผลในคัมภีร์อรรถกถาพระสัจจตันตปิฎก”.

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์.ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๔๒๐-๔๓๙.

ประพันธ์ ศุภษร และกฤติกาวัลย์ หิรัญสิ. “พระพุทธศาสนากับโหราศาสตร์ : แนวทางการพึ่งพาและวิธีการปฏิบัติของชาวพุทธไทยในยุค ๔.๐”. วารสารมหาจุฬาลงกรณ์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๑๒-๒๒๖.

สมคิด เศษวงค์ และประพันธ์ ศุภษร. “วิถีวัฒนธรรมแห่งความเอื้ออาทรของประชาคมอาเซียน ศึกษาประเทศไทยและกัมพูชา”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๕ ฉบับเพิ่มเติม (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๘๙-๑๐๐.

ประพันธ์ ศุภษร. “การสืบทอดภูมิปัญญาชาดกผ่านวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวพุทธในจังหวัดร้อยเอ็ด”. วารสารมหาจุฬาลงกรณ์. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม –เมษายน ๒๕๖๔). : ๓๒-๔๖.

๖.๒ หนังสือ

ประพันธ์ ศุภษร. (๒๕๖๑). **กรรม การเกิดใหม่และอนัตตา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (จำนวน ๕๒๑ หน้า)

ประพันธ์ ศุภษร. (๒๕๖๓). **พระพุทธศาสนาเถรวาทฉบับปรับปรุง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (จำนวน ๓๗๗ หน้า)

ประพันธ์ ศุภษร. (๒๕๖๔). **การใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา**.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (จำนวน ๒๑๕ หน้า)

๙. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.^๙

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (พรรณนา)
 ๒. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	Buddhists and Social Work	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ธรรมะประยุกต์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	งานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อการวิจัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระพุทธศาสนากับการตีความ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	พระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (ภายใน ๕ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ บทความทางวิจัย

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร. “ความหลากหลายในการตีความแนวคิดเรื่องจิตของนิกายโยคอาจารย์”. วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๑-๔๓.

พระครูโพธิสุตาทธ, พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร และแม่ชีกฤษณา รักษาโฉม. “กระบวนการการปลูกฝังศรัทธาบนฐานของปัญญา ด้วยกระบวนการการสร้างพระพุทธปฏิมา”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๕ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๒) : ๑๔๒๒-๑๔๓๓.

^๙ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

ชั้นทอง วิชาเดช, พระมหาสมปурณ์ วุฑฒิกโร และประพันธ์ ศุภษร. “การแผ่เมตตาในสังคมไทยตามคัมภีร์พระพุทศาสนาเถรวาท”. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๕๕ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓-๓๙.

๖.๒ หนังสือ/ตำรา

พระมหาสมปурณ์ วุฑฒิกโร. (๒๕๖๑). พระพุทศาสนามหายาน นิกายโยคจาร:จิตนิยมหรือมิใช่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เซ็นจูรี่. (จำนวน ๔๑๕ หน้า)

๑๐. พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ. ดร.¹⁰

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ดร. (ประจันตเสโน)
 ๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
Ph.D. (Buddhist Studies)	๒๕๕๕	University of Jammu, INDIA
M.Phil. (Buddhist Studies)	๒๕๕๑	University of Delhi, INDIA
ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	๒๕๔๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา)	๒๕๔๔	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พธ.บ. (บาลี-สันสกฤต)	๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๓๑๑/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

๗. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๗.๑ ประสิทธิภาพในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษชั้นสูง	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ธรรมนิเทศ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	Buddhism and Literary Works	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	History of Buddhism	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	Language and Communication	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	Tipitaka Studies	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁰ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

๗.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ระเบียบวิธีวิจัยในพระไตรปิฎกศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาพระไตรปิฎก	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สัมมนาคุณาภินิพนธ์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	สหวิทยาการในพระไตรปิฎก	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	ระเบียบวิธีวิจัยในพระไตรปิฎกศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๘. งานวิจัย บทความวิชาการ/วิจัย และหนังสือ

๘.๑ บทความงานวิจัย

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนเสโน, วุฒินันท์ กันทะเตียน และแม่ชีกฤษณา รักษาโณม. “การพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะในการลดปัจจัยเสี่ยงเชิงพุทธบูรณาการ”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๕๖-๖๗.

๘.๒ บทความวิชาการ/วิจัย

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน. “การประยุกต์ใช้สัมมาอาชีวะเพื่อลดปัญหาการฉ้อโกงทางการค้า”. วารสารสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๖ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม ๒๕๖๑) : ๗๔๕ – ๗๕๔.

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน และอิทธิชัย นัยชิต. “แนวทางการบริหารงานในกองพันทหารสื่อสารที่ ๑๐๑ กรมทหารสื่อสารที่ ๑ ตามหลักพุทธศาสนา”, วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๑๐๘-๑๒๐.

๘.๓ หนังสือ

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน. (๒๕๖๒). **มีวันนี้ เพราะมีแม่**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเกรท มีเดีย เอเจนซี จำกัด.
(จำนวน ๒๓๐ หน้า)

๘.๔ เอกสารประกอบการสอน

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน. (๒๕๖๑). **พระไตรปิฎกศึกษา**, ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (จำนวน ๔๒ หน้า)

ลับ

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๖๓๗๖

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระมหาสุรศักดิ์ ประจันตะเสน

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy in Buddhist Studies จาก University of Jammu สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้วมีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคุณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นางอรสา ภาววิมล)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา
โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๑๒
โทรสาร ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๖๕

ลับ

